

Náboženský extremismus jako zdroj bezpečnostních hrozeb

Bc. Michal Vetr

Diplomová práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michal Vetr**
Osobní číslo: **A13400**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Náboženství a extremismus jako zdroj bezpečnostních hrozeb**
Téma anglicky: **Religion and Extremism as Source of Security Threats**

Zásady pro vypracování:

1. Vymezte pojmy vztahující se k otázkám extremismu, náboženství a bezpečnosti.
2. Definujte vybrané státy a území s častým výskytem bezpečnostních incidentů s religiózním a extremistickým podtextem.
3. Specifikujte jednotlivé bezpečnostní hrozby.
4. Analyzujte jednotlivé bezpečnostní hrozby.
5. Na základě údajů získaných analýzou vyhodnoťte nejvhodnější přístupy k řešení dané problematiky, případně navrhněte zlepšení stávajících postupů a opatření.
6. Naznačte možnosti budoucího vývoje.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. VOJTÍŠEK, Zdeněk. **Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí**. Brno: L. Marek, 2009. ISBN:978-80-87127-21-6.
2. CHMELÍK, Jan a kolektiv. **Extremismus**. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6.
3. BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef a VEJVODOVÁ, Petra. **Krajní pravice a krajní levice v ČR**. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3797-3.
4. LAKE, David. A. **Rational Extremism: Understanding Terrorism in the Twenty-first Century**. Course text for Political Science, University of California, San Diego.
5. WALTER, Barbara F. **The Critical Barrier to Civil War Settlement**. International Organization, 1997, 51 (3):335-64.
6. FIALA, Jiří. **Náboženský extremismus a nově vznikající náboženská hnutí v prostředí internet**. Bakalářská práce. Brno, 2009. Masarykova univerzita v Brně. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Lenka Hořínková Kouřilová.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. et Ing. Kateřina Sulovská
Ústav elektroniky a měření

Datum zadání diplomové práce:

5. února 2016

Termín odevzdání diplomové práce:

16. května 2016

Ve Zlíně dne 5. února 2016

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
veditel ústavu

ABSTRAKT

Tématem této práce je problematika náboženského extrémismu jako rizika bezpečnostních hrozeb. Tato práce se zaměřuje zejména na islámský extrémismus, poněvadž v souvislosti s ním jsme od počátku 21. století zaznamenali největší počet incidentů.

V teoretické části jsou definovány základní pojmy související s tématem. Uvedené jsou také definice tří států evropského společenství, ve kterých se v minulosti vyskytly nebo mohli vyskytnout incidenty s religiozním podtextem. Definice se zejména zabírá složením populace, religiozním složením a snaží se popsat jejich obrané strategie.

V praktické části jsou kategorizovány a popsány jednotlivé formy terorismu. Následně jsou analyzovány nejvýraznější incidenty, které se na území vybraných států udály. V závěru se práce snaží analýzu vyhodnotit a nastínit další možnosti budoucího vývoje.

Klíčová slova:

Náboženský extrémismus, terorismus, teroristické útoky, bezpečnost, náboženství

ABSTRACT

The theme of this work is the issue of religious extremism as the risk of security threats. This work focuses on Islamic extremism, because the connection with him, we have since the beginning of the 21st century recorded the highest number of incidents.

The theoretical part defines the basic concepts related to the topic. Also listed are three definitions of the state of the European community, which in the past have occurred or could occur incidents with a religious undertone. The definition is particularly concerned with the composition of the population, religious composition and trying to describe their defensive strategy.

In the practical part are categorized and described various forms of terrorism. The analysis of the most striking incidents that are selected on the territory of the state occurred. In conclusion, the work tries to analyze and evaluate outlining possible future developments.

Keywords:

Religious extremism, terrorism, terrorist attacks, security, religion

Jméno, příjmení:

Název bakalářské/diplomové práce:

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

Největší poděkování patří vedoucí mé diplomové práce, Ing. et Ing. Kateřině Sulovské, za cenné rady a připomínky, ale především za její ochotu, trpělivost a věnovaný čas. Dále bych chtěl poděkovat své přítelkyni Bc. Michaele Petřeňové za korekturu této práce.

OBSAH

ABSTRAKT	4
ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VYMEZENÍ POJMŮ VZTAHUJÍCÍCH SE K OTÁZKÁM EXTREMISMU, NÁBOŽENSTVÍ A BEZPEČNOSTI	12
1.1 NÁBOŽENSTVÍ.....	12
1.1.1 Církev.....	13
1.1.2 Náboženská sekta.....	13
1.2 EXTREMISMUS.....	14
1.2.1 Politický extremismus.....	14
1.2.2 Pravicový extrémismus.....	15
1.2.3 Levicový extremismus.....	16
1.2.4 Náboženský extrémismus.....	16
1.2.5 Islámský extremismus.....	16
1.3 TERORISMUS.....	17
1.3.1 Historie terorismu.....	18
1.3.2 Rozdělení terorismu.....	18
1.4 BEZPEČNOST.....	20
1.4.1 Hrozba.....	21
1.4.2 Riziko.....	22
2 DEFINICE STÁTŮ A ÚZEMÍ S ČASTÝM VÝSKYTEM BEZPEČNOSTNÍCH INCIDENTŮ S RELIGIÓZNÍM A EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM	24
2.1 FRANCIE (FRANCOUZSKÁ REPUBLIKA).....	24
2.1.1 Etnické složení.....	24
2.1.2 Náboženství.....	26
2.1.3 Obrana a bezpečnost.....	26
2.2 ČESKO (ČESKÁ REPUBLIKA).....	28
2.2.1 Etnické složení.....	29
2.2.2 Náboženství.....	29
2.2.3 Obrana a bezpečnost.....	30
2.3 ŠVÉDSKO (ŠVÉDSKÉ KRÁLOVSTVÍ).....	31
2.3.1 Etnické složení.....	31
2.3.2 Náboženství.....	32
2.3.3 Obrana a bezpečnost.....	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
3 CÍLE PRAKTICKÉ ČÁSTI DIPLOMOVÉ PRÁCE	35
4 SPECIFIKACE JEDNOTLIVÝCH HROZEB	35
4.1 LETÁLNÍ KONVENČNÍ.....	36

4.1.1	Bombový útok.....	36
4.1.2	Žhářství.....	37
4.1.3	Únosy dopravních prostředků.....	37
4.1.4	Atentáty.....	37
4.1.5	Přepadání osob.....	37
4.1.6	Zastrašování a hrozby.....	37
4.1.7	Únosy a braní rukojmí.....	37
4.1.8	Vydírání.....	38
4.1.9	Sabotáže a rozvratné operace.....	38
4.1.10	Dezinformace a propaganda.....	38
4.2	LETÁLNÍ NEKONVENČNÍ.....	38
4.2.1	Zneužití chemických zbraní.....	38
4.2.2	Zneužití biologických zbraní.....	39
4.2.3	Zneužití jaderných zbraní.....	40
4.2.4	Zneužití radiologické zbraně.....	40
4.2.5	Zneužití termických zbraní.....	40
4.3	NELETÁLNÍ KONVENČNÍ.....	40
4.4	NELETÁLNÍ NEKONVENČNÍ.....	41
5	ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH HROZEB.....	43
5.1	ÚTOKY V MONTAUBAN A TOULOUSE.....	44
5.2	ÚTOK NA REDAKCI ČASOPISU CHARLIE HEBDO.....	45
5.3	ÚTOKY V PAŘÍŽI V LISTOPADU 2015.....	46
5.4	BOMBOVÉ ÚTOKY VE STOCKHOLMU.....	50
5.5	BEZPEČNOSTNÍ SITUACE V ČESKÉ REPUBLICCE.....	51
6	VYHODNOCENÍ PŘÍSTUPU ŘEŠENÍ NA ZÁKLADĚ POZNATKŮ ZÍSKANÝCH ANALÝZOU.....	54
	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	57
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	63
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	64
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

V minulosti se svět mohl setkat s celou řadou násilných incidentů, které byly páčány na civilním obyvatelstvu. Na počátku 90. let byla původci těchto činů především nově vzniklá náboženská hnutí. Nejvýznamnějším činem, který byl tenkrát medializován, byl útok japonského náboženského hnutí Óm šinrikjó na tokijské metro.

Na počátku 21. století svět šokovala zpráva o do té doby nevídaném a vysoce koordinovaném útoku na Světové obchodní centrum a Pentagon v Americe. K útoku se přihlásila islamistická teroristická organizace Al-Káida. A právě tehdy si vyspělá světová civilizace uvědomila, že stojí proti novým, dosud nepředvídatelným hrozbám.

Jak napovídají současné mediální zprávy, tyto hrozby přetrvávají dodnes a jsou patrné nejen v Americe, ale vlivem uprchlické krize především v Evropě.

Téma práce zasahuje do několika vědních oborů. Kromě bezpečnosti je třeba brát v úvahu sociologii a sociální antropologii nebo politologii. To s sebou neslo požadavek na čerpání poznatků z množství knih a odborných článků, které se těmto tématům podrobněji věnují. Teoretickou základnou pro vysvětlení základních pojmů z oblastí politologie je kniha autorského kolektivu vedená Janem Chmelíkem s názvem Extrémismus. Jejím cílem je shromáždit nejnovější kriminalistické a trestně právní poznatky pro hodnocení extrémismu a podat o něm co nejucelenější charakteristiku. Další knihou, ze které bylo čerpáno v kapitole zabývající se zpracováním jednotlivých teroristických útoků, je kniha Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí od Zdeňka Vojtíška, která pojednává o případech hromadných vražd, sebevražd, ozbrojených povstáních až po masový útlak a teroristické hrozby. Některé definice z oblasti bezpečnosti byly čerpány z knih Bezpečnostní technologie, systémy a management 1 a 2, napsané kolektivem vedeným Luděkem Lukáše.

I když je název práce všeobecně o náboženství, zaměřuje se z velké části na Islám, neboť toto náboženství lze spojit s nejvyšším počtem incidentů a v současnosti se jedná o aktuální téma.

V první kapitole praktické části se práce zabývá popsáním a kategorizací jednotlivých forem útoků, které jsou nebo byly v minulosti extrémisty používány. U některých forem jsou popsány příklady incidentů, které se v minulosti staly. Druhá kapitola praktické části se snaží popsat a analyzovat útoky, jenž byly provedeny na území 3 evropských států včetně České republiky. Vzhledem aktuálnosti některých teroristických incidentů bylo v analytické části čerpáno převážně z různých novinových zpráv a článků.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ VZTAHUJÍCÍCH SE K OTÁZKÁM EXTREMISMU, NÁBOŽENSTVÍ A BEZPEČNOSTI

Chceme-li se tématem zabývat a podrobněji o něm diskutovat je vhodné si jednotlivé termíny uvést a podrobněji je definovat. V dnešní době o těchto pojmech slycháváme denně, stačí se projít kolem novinového stánku, nebo chvíli poslouchat rádio či sledovat televizi. S určitostí si můžeme být jistí, že dříve nebo později narazíme na slovo, které nám bude znít cizí, ale jeho význam budeme zevrubně chápat. V současnosti to budou pojmy jako terorismus, extremismus nebo radikalismus apod. Právě s takovými pojmy se bude snažit čtenáře seznámit tato kapitola.

1.1 Náboženství

Pojem náboženství není tak lehké uchopit, jak by se na první pohled mohlo zdát. Existuje několik obecně platných a používaných definic. Dalo by se brát jako komplexní pojem pro velmi rozsáhlé soustavy jednání, symbolů a představ jimiž různá společenství nebo církve vyjadřují skutečný, životní a osobní vztah k nadpřirozeným zkušenostem či představám.

Tato definice je ovšem poněkud abstraktní, konkrétněji by se náboženství mohlo vyložit následovně:

Náboženství je souhrn přesvědčení týkajících se příčiny, povahy a účelu vesmíru. Obzvláště je-li považován za vytvořený jednou nebo skupinou nadlidských bytostí. Víra obvykle zahrnuje zbožné a rituální chování a často obsahuje morální kodex upravující chování lidských bytostí [1].

Takto lze však definovat pouze náboženství teistická tzn. zabývají se konkrétním bohem či více bohy. Vedle nich se v našich zeměpisných podmínkách v menší míře vyskytují i náboženství neteistická. Nejvíce praktikovanými jsou především buddhismus a taoismus [2].

Neteistická náboženství se vyznačují především tím, že se nesnaží přidat transcendentní skutečnosti lidské rysy. Existenci Boha nebo více bohů odmítá, jeho stoupenci se tohoto náboženství drží spíše jako kodexu jak žít a jak dosáhnout vyššího duchovního stavu [2].

1.1.1 Církev

Církev je pojem, který byl zavedený spíše v křesťanských směrech náboženství. V původním jazyce znamenal shromáždění ke konkrétnímu účelu. Samostatně je tedy slovo relativní a podobně jako na počátku je k němu potřeba přiřadit nějaký přívlastek, který udává kým bylo dané shromáždění lidu svolané. Přívlastek, který mu křesťané přidávali, mu dodával význam. V bibli tedy nalezneme přívlastky jako Pánovo shromáždění, Boží shromáždění nebo Kristovo shromáždění [1].

V dnešní době, v jiných jazycích vč. Češtiny, se již slovo transformovalo do podoby absolutní, nesoucí jednoznačnou informaci samo o sobě. Již se tedy nepoužívá v jiném významu než jako „Shromáždění svolané Bohem“.

V křesťanském náboženství se ti, kdo uvěřili v Ježíše Krista, scházeli a sdružovali v sborech. Tato shromáždění byla označována řeckým slovem ekklesia („Veřejné shromáždění“). Úplně první zmínky o vnitřním uspořádání církevních obcí můžeme najít zejména v listech apoštola Pavla a v popisu jeho působení v knize Smutek apoštolů. První generace křesťanů si předávala svojí víru především ústní formou. Vzhledem k tomu, že se šířila i do vzdálenějších míst, bylo žádoucí udržet určitou názorovou a praktickou jednotu. A tak vznikla potřeba uchovávat spisy a Ježíšovo poselství písemně. Takto vznikl nový zákon [1].

V prvopočátku bylo křesťanství spíše malou sektou. Jediný vůdce kolem sebe shromáždil několik stoupců a hlásal své vize.

1.1.2 Náboženská sekta

V souvislosti s náboženským extremismem se často setkáváme s pojmem „náboženská sekta“. Toto slovo je v dnešní době emocionálně zabarvené a v mnoha případech vyvolává spíše pocit hanlivosti a jeho uplatnění na některou náboženskou skupinu by mohlo působit jako způsob k omezování její svobody projevu [3].

Původně se nejspíše používalo pro skupinu následovníků nějakého učitele či učení. Teprve v pozdějších dobách jej můžeme zaznamenat v Jeronýmově překladu Bible z hebrejštiny, aramejštiny a řečtiny do latiny, zde je tohoto slova užíváno v novém významu. Označuje spíše oddělenou náboženskou skupinu [3].

V dnešní době je spíše, než takto, vnímaná jako relativně uzavřená skupina osob stejného náboženského vyznání. Může se jednat o odštěpený směr již rozšířeného náboženství nebo

o náboženství zcela nové. Zpravidla mívají pevně určenou strukturu a nezřídka jsou nároky kladené na podřízené členy absolutistické. Většinou nekriticky až dogmaticky hlásá některé společensky nepřijatelné názory a zásady. Hlavní nebezpečí může nastat v případech, kdy po svých členech žádá vzdání se individuality, jenž má vést k závislosti na skupině a jejich vůdcích, nebo v případech kdy se nebojí k prosazování svých názorů použít násilí, psychickou manipulaci nebo nežádoucí jednání [2].

1.2 Extremismus

Extremistou bychom v hovorové mluvě mohli nazvat člověka zastávajícího osobní, politické nebo náboženské názory, které jsou pro většinu společnosti neakceptovatelné, dokonce by se dalo říct, že by na ně ani nepomyslela[3].

Naneštěstí termín extremismus může být chápán různě a v podstatě na něj neexistuje jediná universálně platná definice. Situaci bohužel nezjednodušuje ani fakt, že tento výraz bývá mnohdy zaměňován s pojmem radikalismus a jsou patrné tendence rozdíly mezi těmito pojmy stírat.

Slovo *exterm* pochází původem z latiny a jeho význam bychom v češtině mohli vyložit jako „nejvzdálenější“ nebo „nejkrajnější“. V politickém smyslu by se tímto slovem dala označit taková pozice, která je nejvíce vzdálená od politického středu. Slovo extremismus lze vnímat v několika odlišných rovinách [3].

1.2.1 Politický extremismus

Politický extremismus má v Evropě docela bohatou historii. V průběhu let bychom mohli myšlenek, které by se daly označit za extrémistické, najít celou řadu, přičemž většina z nich se nedočkala většího ohlasu, neboť málokdy se někdo snažil o jejich realizaci [3].

Mohli bychom zmínit Platóna s jeho vizí dokonalé obce, nebo představy několika utopistů (Thomas More, Tommaso Campanella). Většinou se jedná o modely společnosti, jenž má pevný řád a není v nich prostor pro diverzifikaci. Jako takové představy odpovídají typu racionalistického myšlení ve kterém se předpokládá rozpoznání všech a zejména těch správných potřeb lidí a následně nutnosti tyto potřeby pomocí zákona vynucovat.

Extremismus politický se projevuje jako odchýlení od aktuálně zavedených a přijímaných společenských norem. Veřejnosti je prezentován jako politický program s patrnými prvky názorové vyhraněnosti a nekompromisními řešeními. V jeho projevu je běžné militantní

odmítání státu nebo ústavního pořádku a v prosazování svých názorů se nebrání vyhnout ani násilí. Obyvatelstvu se snaží nabídnout alternativní (byť nereálný), politický směr, podporovaný nějakou extremistickou skupinou [3].

Pod politický extrémismus můžeme zařadit dvě krajní větve politického spektra jsou jimi pravicový a levicový extrémismus.

1.2.2 Pravicový extrémismus

Za nejznámější příklad pravicového politického extrému bychom mohli označit politický vývoj v Německu na sklonku 30 let 20. století. V počátcích byl označován jako nacionální socialismus a reprezentovala jej Nacionálně socialistická dělnická strana. Hnutí získalo na popularitě díky těžké hospodářské krizi [3].

Hnutí od samého počátku organizovalo a aktivně realizovalo politické násilí vůči svým oponentům. Nebyla mu cizí lživá očeřující antisemitská kampaň, ostře odmítalo demokratický systém.

V počátku se pokusilo dostat k moci ve státě za pomoci ozbrojeného puče, po neúspěšném pokusu se soustředilo na získání moci politickou cestou, což se mu v roce 1933 podařilo.

K typickým znakům nacionálního socialismu můžeme přiřadit:

- Hlásání biologicky předurčené nadřazenosti.
- Národ je chápán jako živý organismu, nadřazeným jedincům a zájmům národního hnutí je třeba se plně oddat.
- Schvalování boje a násilí za účelem obstarávání životního prostoru pro národ.
- Demokracie, liberalismus a kapitalismus jsou neakceptovatelné jako nástroje umělé vytvořené židy k účelu ovládnutí světa.
- Vůdcovský princip, stát musí svou organizaci zakotvit v principu osobnosti, tudíž nerozhoduje žádná většina ale jedině odpovědné osoby

Tyto teoretické základy byly aktivně uváděny do praxe, nástroji byla kolovrátková propaganda, neustále podněcující jednostranné násilí a zášť vůči specifickým skupinám obyvatelstva. Dále organizování pogromů a pouliční boj [3].

1.2.3 Levicový extremismus

Na rozdíl od pravicového extremismu, je v studiích, zprávách a vědeckých pracích levicový extremismus jen sporadicky zastoupen a informace o něm se zdají být nekompletní a kusé [3].

Mohli bychom jej ale definovat jako aktivitu zaměřenou na kritiku společnosti, která se naží odstranit její nedostatky, nikoli společenský systém jako takový. Takto se tento směr dá vymezit vůči anarchismu, který zpravidla cílí spíše na odstranění současného systému. Nicméně protagonisté tohoto směru, bývají často označováni za anarchisty, protože je anarchismus z historického hlediska vnímán jako jeden ze směrů levicového hnutí. Z historického hlediska mají oba tyto směry společné přesvědčení, že hlavním utlačovatelem lidstva, který mimo jiné využívá i náboženství, je právě stát [3].

Revoluční praxe tohoto směru se potom opírá o instinkty a živelnost mas a odmítá jakoukoliv autoritu. Levicově orientovaný extrémismus je v současnosti zastupován anarchoautonomními skupinami, nebolševickými nebo nacionalistickými skupinami [3].

1.2.4 Náboženský extrémismus

Druh náboženského extrémismu se snaží využívat náboženství k prosazování zájmů vedoucích k nastolení nebo udržení teokratického režimu vlády anebo k netoleranci vůči osobám jiné víry, či k nadměrnému omezování práv a potlačování lidské důstojnosti příslušníků vlastního směru [3].

Jeho formou projevu je o extrémistické jednání členů nebo příznivců náboženských skupin (sekt), popřípadě náboženských hnutí, které se skrz něj snaží o psychickou manipulaci lidí, psychické násilí, nebo jiné závažnější porušování právního řádu či jednání označovaného za sociálně patologické nebo sociálně nežádoucí [3].

1.2.5 Islámský extremismus

Pod pojem náboženský extremismus můžeme zařadit také islámistický extremismus, islámismus, islámský fundamentalismus v jeho krajních extrémistických formách. Náboženství Islám bylo po staletí praktikováno v rámci několika politických forem. Ústavy většiny muslimských států zakotvují Islám jako státní náboženství, s tím souvisí zavádění islámské jurisprudence tzv. práva Šarí'a. Jedná se o systém islámského náboženského práva, který byl odvozen z islámských náboženských zásad obsažených v Koránu. Islám je poté vnímán

jako politický konstitutivní prvek a sekularismus je brán jako cizorodý až protiústavní [3].

Islamizace státu je velice dramatický změna, která spočívá v odstranění prozápadního vedení, neislámských zákonů, politiky orientované na západ či západní pop-kultury. Je kladen velký důraz na šíření islámského životního stylu [3].

Islámismus je spíše vnímán jako politický extremismus, jeho úkolem je prosazování islámské ideologie a nezdráhá se k tomu využít i násilí, které je produkováno za pomoci organizačních buněk a tzv. „Muslimského bratrstva“. Některé organizace mají kromě politické organizace i výrazně sociální podtext, jiné na druhou stranu jsou vojensky organizovány s vnitřní i vnější bezpečností, můžeme zmínit např. Hamás nebo Hizballáh [3].

1.3 Terorismus

Jelikož je násilí doprovodným projevem každého lidského společenství, můžeme jej vnímat jako přirozenou součást lidského chování a průvodní fenomén lidského vývoje. Má mnoho podob, které z pravidla bývají podmíněny ekonomickými, politickými, historickými, náboženskými a jinými podmínkami a situacemi ve kterých se člověk může octnout [3].

Z historie lze usoudit, že násilným jednáním je možné řešit řadu konfliktů. Bohužel násilné akce většinou vyvolávají protichůdné reakce u postižené skupiny nebo společenství, takže ve výsledku mohou vést k dalšímu násilí z opoziční strany. Násilné činy se nakonec mohou obrátit proti těm, kteří je vyvolali [3].

Navzdory riziku je však ve světě stále mnoho lidí, kteří považují násilí za jediný prostředek, kterým lze dosáhnout požadovaných cílů. Bohužel můžeme říct, že z jejich hlediska je tato cesta úspěšná. I když násilí ve společnosti nelze zcela eliminovat, cílem moderních demokratických společenství je aby projevy násilí byly v co největší míře regulovány. Toho dosahuje především justicí, jurisdikcí a dalšími legislativními kroky [4].

V současnosti je nejnebezpečnější formou otevřeného násilí se kterou se můžeme setkat terorismus. Jednou z nejmasovějších akcí, které byly v novodobé historii označeny za teroristický akt, jsou útoky z 11. září 2001. Jejich dopad byl tak vážný, že bezprostředně po nich USA odstartovali aktivní válku proti terorismu v Afghánistánu. Během bombardování mohli obyvatelé západního světa pojem terorismus slyšet z obrazovek televizních přijímačů téměř nepřetržitě. Právě díky mediím má každý člověk aspoň povrchovou

představu o tom co terorismus znamená a jaké jsou prostředky, které využívá. V minulosti jsme na území Evropy mohli zaznamenat převážně útoky skupin IRA nebo ETA, jejichž cílem bylo především získat část jistého území [3]. V případě islámský fundamentalistů, kteří v minulosti prováděli svoje útoky převážně proti Izraeli, jde o to nastolit nový řád (vyhlášení Sváté války). Naneštěstí to co bylo v minulosti ojedinělým až zcela abnormálním jevem, se dnes stává denní rutinou.

1.3.1 Historie terorismu

Slovo teror vychází z latinského slova „terrere“, jehož volnější překlad bychom mohli chápat jako hrozit nebo způsobovat hrůzu. První použití slova terorismus bychom mohli dohledat v dodatku k Francouzskému slovníku akademie vydaného v roce 1978. Tenkrát ovšem nemělo ještě tentýž smysl, jak si ho vykládáme dnes. Pro potřeby dnešní doby byla publikována nová definice v roce 1980, která se používá jako výchozí standart dodnes [4]. Její znění je následující:

„Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“

Je vhodné zmínit že teror a terorismus vnímáme jako dvě mírně odlišná slova. Teror vztahujeme k otevřenému odporu vůči zákonům, naopak druhé slovo se kloní k přehnanému prosazování zákona. Pro slovo teror může sloužit příklad Pinochetova státního převratu v Chile v roce 1973 o němž se mluvilo jako o „režimu teroru“. Naopak jako terorismus považujeme boj vedený rudými brigádami proti italskému státu. Jako „akci“ definoval terorismus Carlos Marighella, kterému se přezdívalo otec městského terorismu a svoje myšlenky zvěčnil do knihy s názvem Minimanual of the Urban Guerrilla.

„Akce městské gerily musí být provedeny s velkým krveprolitím, klidně a rozhodně. Útoky musí být bezohledné a propočítané tak, aby měly co největší dopad na společnost.“

1.3.2 Rozdělení terorismu

Žádná s doposud vytvořených typologií terorismu se zatím neudržela trvale, tento problém možná způsobuje problematika vymezení pojmu terorismu, a díky tomu mezi odborníky v této oblasti docházelo k častým sporům [3].

Ministerstvo vnitra ČR rozděluje terorismus na:

- kriminální
- patologický
- politický

Politický terorismus poté správa ministerstva dělí na:

- ultralevicový
- ultrapravicový
- etnický
- náboženský
- enviromentální
- vigilantistický
- singel-issue (monotematický)

Z pohledu oblasti zájmu lze terorismus ještě dále dělit na:

- mezinárodní
- domácí

V rámci domácího terorismu můžeme dále pozorovat terorismu státní a terorismus revoluční. Státy někdy praktikují terorismus sami, nebo podporují některou z teroristických skupin, za účelem podpory destabilizujících akcí a tím podporují svojí centrální autoritu. Stát sám může být i hlavní vedoucí entitou tzv. válečného terorismu, například tím, že se během válečném konfliktu přikloní k plošnému mimořádně ničivému kobercovému bombardování (bombardování Drážďan v roce 1945), anebo k bombardování, jehož účelem je zastrašit nepřítele (Hirošima a Nagasaki roku 1945) [4].

Pro revoluční formu terorismu je hlavním cílem stát podpořit, nebo jej rozložit. Mezinárodní terorismus má taktéž různé podoby. Nejznámější formou je asi ten s cílem získat nezávislost, popřípadě terorismus separatistický. Hnutí se odtržením snaží vytvořit samostatný stát, nebo se snaží připojit k jinému státu. Terorismus za nezávislost lze zařadit mezi

mezinárodní i domácí, protože se konflikt mnohdy přenáší i za území exponovaného státu [3].

1.4 Bezpečnost

Současná bezpečnostní terminologie nemá jediný platný a všeobecně přijímaný výklad tohoto pojmu, stejně tak se vedou diskuse o jeho aplikovatelnosti a šíři. Prakticky do bezpečnosti zahrnujeme činnosti spojené s ochranou státního území, obyvatelstva a společenských zájmu až po ochranu jednotlivých občanů. Tyto subjekty je třeba chránit před škodlivými jevy a událostmi, které jsou předvídatelné či ovlivnitelné lidskou činností tzv. Bezpečnostní ochranou [5].

Pojem bezpečnost lze definován situačně, podle současné reálné situace nebo ideálního žádoucího stavu ,tzn. takový stav v němž nehrozí bezpečnostní ohrožení, nebo stav prostředí v němž je zaručena obrana před přímými nebo nepřímými hrozbami [6].

Z pohledu státu se pojmem bezpečnost rozumí státem garantovaná schopnost k zamezení překročení únosné meze konkrétního rizika. Aby takového stavu bylo docíleno, tak se odpovědný subjekt (stát, mezinárodní organizace, ...) musí efektivně připravit řešit možná ohrožení. Přitom tato ohrožení nemusí mířit jenom proti civilnímu obyvatelstvu, může se také jednat o ohrožení svrchovanosti státu, majetku, životního prostředí, vnitřního pořádku, plnění mezinárodních bezpečnostních závazků a jiných společenským zájmům [7].

Z předchozího textu tedy lze vyvodit závěr, že bezpečnost chápeme jako soubor opatření, metod jednání a forem konání jenž směřují k zajištění vnitřní, vnější a mezinárodní bezpečnosti. Bez rozdílu zda se jedná o jedince, stát či mezinárodní společenství, v běžném stavu i za krizových situacích [7].

V souvislosti s pojmem bezpečnost je vhodné definovat vzájemný vztah mezi pojmy hrozba a riziko. Jsou to pojmy používající se k vyjádření strachu z toho že dojde k nepříjemnému ohrožení chráněných hodnot. Hodnota je tedy ústředním prvkem pro analýzu rizik a v bezpečnostní terminologii se používá různě, například jako:

- **chráněný zájem** – soubor základních hodnot, jenž jsou předmětem ochrany. Ve společnosti se jedná zejména o lidské životy, zdraví, práva obyvatel, životní prostředí a kritickou infrastrukturu [7].

- **postulovaný zájem** – se vztahuje k mezinárodní politice, může to být předpokládá-ny nebo přímo vyslovený zájem státu [7].
- **aktivum** – tento pojem se používá napříč různými odvětvími a představujeme si pod ním, to co máme a čeho si nejvíce ceníme. V případě státu to mohou být nerostné suroviny [7]. V odvětví informatiky třeba uložená data apod.

1.4.1 Hrozba

Jedná se o objektivní skutečnost nesoucí negativní dopad pro chráněný zájem v daném prostředí, na určitém území a ve vymezeném období. Ve smyslu vyvarování se hrozbám jsou zaváděna protiopatření, která mohou být dosti nákladná avšak ne zcela účinná. Důležitou roli při intenzitě zavádění bezpečnostních opatření hraje konkrétní objekt či chráněný zájem (jeho důležitost, poloha, aj). Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, také mohou mít charakter migrační vlny [7].

Přímo úměrná povaze chráněné hodnoty a tomu na kolik je hodnota ceněna, je závažnost hrozby. Hrozby dle jejich povahy můžeme dělit na neintencionální a intencionální [7].

Neintencionální jsou zpravidla hrozby náhodné povahy, tedy pohromy způsobené vlivem přírody. Radíme mezi ně:

- povodně
- vichřice
- požáry
- dlouhotrvající sucha
- sněhové kalamity

Intencionální (antropogenní) hrozba je plánovaná, spuštěná a uskutečněná člověkem. Sem zařazujeme pohromy způsobené lidskou činností nejčastěji v průmyslové sféře. Konkrétně-ji můžeme zmínit například:

- kontaminace vody
- větší dopravní nehody
- ohrožení staveb výbuchem nebo požárem
- radiační nehody

V případě že má hrozba sociální, společenské a ekonomické formy ohrožení, můžeme identifikovat sebe-destrukční činnost společnosti a řadíme sem:

- válečné konflikty
- terorismus
- organizovaný zločin
- embarga dodávek surovin
- náboženské a kulturní rozpory

1.4.2 Riziko

Riziko vždy odvozujeme z konkrétní hrozby. Míru rizika chápeme jako pravděpodobnost škodlivých následků plynoucích z hrozby a ze zranitelnosti zájmu. Riziko posuzujeme pomocí metody analýzy rizik, která vyúsťuje z posouzení schopnosti připravit se na čelení hrozbám. Riziko nám tedy přímo vyjadřuje pravděpodobnost vzniku hrozby. Numerické hodnoty tedy mohou nabývat hodnot 0 až 1, v případě vyjádření procentuálně od 1 do 100. Stav, kdy je vnímáno ohrožení a jsou připraveny aktivity jejichž cílem je snížení míry toho že riziko nastane, se nazývá přijaté riziko. Jednotlivci, společenství a stát, se na riziko připravují tak aby byl jeho dopad co nejmenší [7].

V disciplínách zabývajících se bezpečnostní ochranou, bezpečností počítačových systémů, elektronických komunikací nebo jiných technických či ekonomických oborech, je míra rizika exaktně měřitelnou veličinou. Běžným nástrojem kvantifikované analýzy rizik je rovnice rizika. Pro neintencionální hrozby se používá:

$$Riziko = \frac{(Hrozba) \cdot (Zranitelnost) \cdot (Hodnota)}{Protiopatření}$$

Rovnice 1: Rovnice rizika

Z této rovnice můžeme odvodit, že riziko je přímo úměrné na závažnosti hrozby, zranitelnosti a hodnoty a protiopatření snižuje riziko v nepřímé úměře [7].

U neintencionálních hrozeb, kde nelze zcela jednoznačně určit, zda za ně může člověk (úmyslně nebo nedbalostí), nebo k ním došlo bez jeho zavinění, je tato informace poměrně bezvýznamná, neboť již nastalo poškození chráněných hodnot. Avšak i u těchto případu jsou zaváděna protiopatření, jak proti hrozbám tak proti aktérům. Pachatelé, ať se jedná o skutečné nebo potenciální, jsou posuzováni z více hledisek např. schopnosti nebo motivovanosti způsobit škodu. Pro výpočet využíváme rovnici:

$$Riziko = \frac{(Schopnost A) \cdot (Motivovanost A) \cdot (Zranitelnost) \cdot (Hodnota)}{Protiopatření}$$

Rovnice 2: Rovnice neintencionálního rizika

Z výš uvedených vztahů lze vyvodit potenciál hrozby, který je součinem motivovanosti a schopnosti aktéra [7].

2 DEFINICE STÁTŮ A ÚZEMÍ S ČASTÝM VÝSKYTEM BEZPEČNOSTNÍCH INCIDENTŮ S RELIGIÓZNÍM A EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM.

Jedním z úkolů této práce je analyzovat území třech evropských států, které se často potýkají s bezpečnostními incidenty jejichž příčinou může být náboženský nebo extremistický podtext. Stát je subjekt mezinárodního práva, to co tvoří stát je jeho stále obyvatelstvo, vymezené státní území, státní moc vymáhaná vládou a státním aparátem. Stát musí mít také schopnost vstupovat do vztahu s jinými státy. S hlediska bezpečnosti může být každá z těchto součástí původcem vzniku bezpečnostní hrozby nebo rizika, proto je nutné jednotlivé státy vymežit s ohledem na tyto kritéria.

2.1 Francie (Francouzská republika)

Je demokratickým státem, většina jeho území se nachází v západní Evropě (Metropolitní Francie). Republiku tvoří i tzv. Zámorská Francie, do které se zahrnují území v Karibiku, Severní a Jižní Americe, Indickém oceánu a Oceánii. K Francii patří i malý ostrov ve středozemním moři Korsika [8].

V současnosti je členem Severoatlantické aliance, jedním ze zakládajících členů Evropské unie a jedním z pěti stálých členů Organizace spojených národů s právem veta, jednou z osmi uznaných jaderných velmocí a členem sdružení osmi nejvyspělejší států světa G8. Spolu s Velkou Británií je jedinou doposud existující koloniální velmocí [8].

I když po první a druhé světové válce vyšla Francie vítězně, ztrácela postupně během 20. století své bývalé velmocenské postavení. Po druhé světové válce byla vyhlášena čtvrtá republika, poté v roce 1958 v čele s generálem Charlesem de Gaullem byla nastolena pátá republika. V posledních desetiletích upevnila svoje vztahy s Německem a ve spojení s ním usiluje o ekonomickou a politickou integraci Evropy. V čele podporovala urychlení rozšíření měnové unie, jejímž hlavním cílem byla větší integrace sjednocené Evropské politiky [8].

2.1.1 Etnické složení

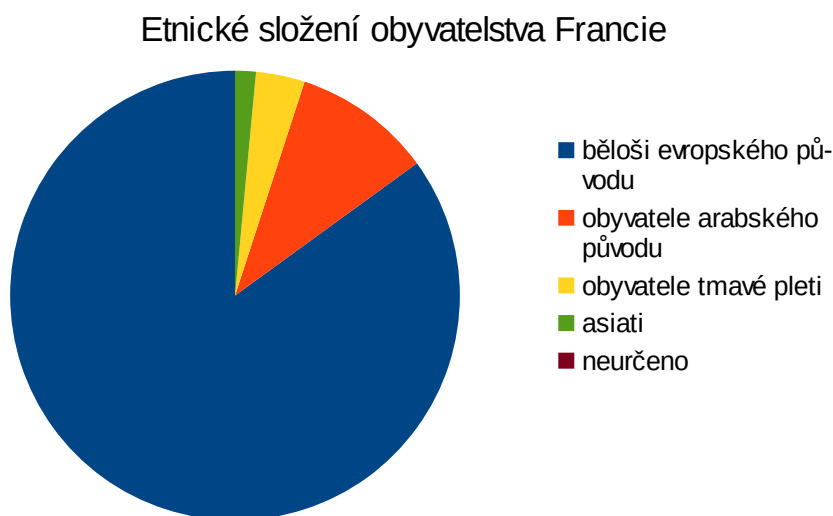
Již od pravěku byla Francie křižovatkou obchodu, migrace obyvatelstva a invazi. Původně zde žili čtyři kmeny: Auquitánci, Germáni, Latinici a Keltové. Tyto kmeny se po staletí

mezi sebou mísily a výsledkem je dnešní populace. V 19. století přišla vlna migrace a to lidí následujících národností: Belgičané, Španělé, Italové, Portugalci, Poláci, Arméni, a Židé jež přišli z Východní Evropy. Z Afriky a Asie to byly hlavně Arabové, Berbeři, černoši a Číňané.[9]

Ačkoliv vnímáme francii jako jednotlivý národní stát, podíváme-li se na rané dějiny, je patrné že francouzská rasa nikdy neexistovala[8]. Určit etnické složení Francie zne-
snadňuje i fakt, že ve Francii platí zákon z roku 1872, který zakazuje při sčítání lidu rozlišovat občany na základě víry nebo rasy[10]. Některé organizace se v minulosti pokoušely o sběr dat o menšinových skupinách, proti tomu se ale vzepřeli některá jiná sdružení ba dokonce i politici. Jako argument uváděli, že takový princip sběru statistiky by byl proti sekulárním principům Francie. Naneštěstí tento zákon přímo nebrání různým průzkumům a hlasováním, která se na tyto otázky mohou ptát.

Francie je z hlediska počtu obyvatel jeden z nejlidnatějších států v Evropě, přímou konkurencí mu jsou pouze Německo nebo Rusko. Podle posledního sčítání lidí v lednu 2015 má 66 917 994 obyvatel (vč. Zamořských teritorií) [11]. Podle odhadu Institutu Montaigne v roce 2004 žilo v kontinentální Francii 85% bělochů evropského původu, 10% lidí ze severní Afriky, 3,5% černochů a 1.5% lidí asijského původu, včetně všech generací s emigrantským původem. Pokud bychom předpokládali, že se poměr etnických skupin za uplynulé desetiletí výrazně nezměnil. Mohli bychom složení obyvatelstva demonstrovat pomocí následujícího grafu:

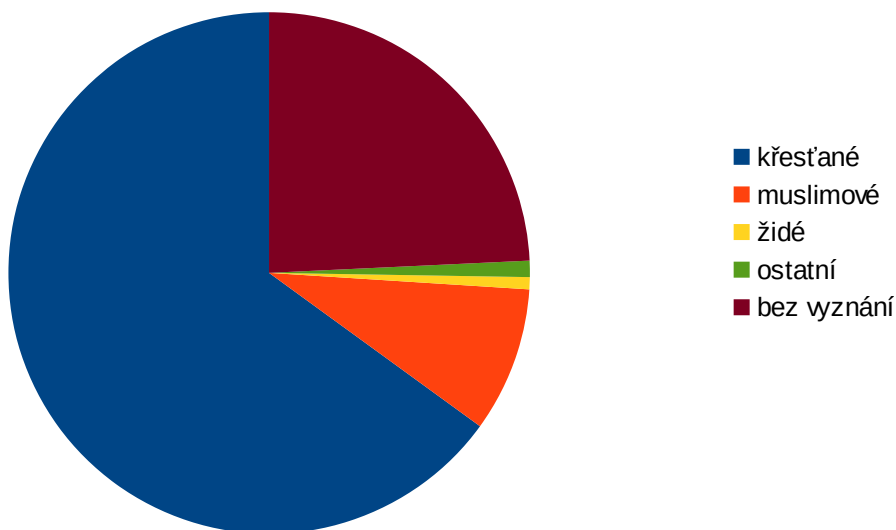
Obr. 1: Etnické složení obyvatelstva Francie

2.1.2 Náboženství

Svoboda náboženského vyznání je dána ústavou, jejíž inspirací byla Všeobecná deklarace lidský práv. Proto se na tomto území můžeme setkat s různorodým spektrem náboženství. Většina obyvatelstva se však hlásí k římsko-katolictví. Koncept mezi vládou a církví zabezpečuje, že vláda a vládní instituce, jako například školy, by neměly zasahovat do věcí týkajících se náboženství a na druhou stranu by se církve neměla angažovat v politické činnosti [9].

Jelikož vláda oficiálně neudrhuje statistiky o víře svých občanů, je nutné použít zdroj neoficiální, jako takový může posloužit The World Factbook. Podle něj se v současnosti ke křesťanství (katolíci, protestanti) hlásí 63-66% obyvatelstva, 7 - 9% jsou muslimové, 0.5 - 0.75 % židé, ostatní náboženství v rozmezí 0.5 - 1% a k žádnému náboženství se hlásí zhruba 23 % - 28 % obyvatel [9].

Složení obyvatelstva Francie podle vyznání

Obr. 2: Složení obyvatelstva Francie podle vyznání

2.1.3 Obrana a bezpečnost

Hlavním velitelem Francouzské armády je prezident republiky v roli Chef Des Armées. Díky ústavě jsou však civilní a armádní ozbrojené síly v rukou výkoného kabinetu ministerstva obrany, který není ze stejné politické strany jako prezident [12].

Ozbrojené síly se dělí do 4 skupin:

- Pozemní síly – pěchota, horská pěchota, obrněné jednotky, výsadkáři, dělostřelctvo, cizinecká legie, námořní pěchota, lehké letectvo, technické
- Námořnictvo – námořní letectvo, ponorková flotila, ochrana námořních objektů na zemi, Commandos Marines, pobřežní stráž
- Letectvo – teritoriální letecká obrana, letectvo
- Francouzské četnictvo – armádní policie, částečně jako policie na venkově a jako policie taková

Vzhledem ke členství v OSN, statutu jaderné velmoci, přítomnosti na několika kontinentech a snahy prosazovat svůj vliv v globálním měřítku, zaujímá Francie v geostrategické situaci specifické místo a je jedním z iniciátorů společné evropské obrany, apod. V polovině 20. století byla struktura ozbrojených sil ovlivněna především studenou válkou a existencí sovětské hrozby. Strategie (Teorie tří kruhů), byla popsána v Bílé knize obrany z roku 1972. Vzhledem k pádu východního bloku, přestala mít tato strategie smysl. První válka v Iráku navíc poukázala na to, že se ozbrojené síly musí vyvinout novým směrem a začít čelit novým vojenským výzvám, jednalo se především o strategický přesun sil. Na tento popud vydalo ministerstvo obrany v roce 1994 novou Bílou knihu obrany. Tento dokument již reagoval na nový vývoj, opustil starou strategii a stanovil novou dlouhodobou strategii na 20 let. V pořadí již čtvrtá Bílá kniha obrany byla vydána v roce 2013 [13].

Francie svojí strategií obrany zaměřuje na čtyři hlavní oblasti: odstrašování, prevenci, rychlý přesun a ochranu. To vyžaduje aby síly spadající pod ministerstvo obrany disponovali přiměřenými vojenskými schopnostmi. Jako první vznikl vojenský programový zákon s platností mezi 1997 – 2002. Jeho úkolem byla profesionalizace armády a definování modelu Armáda 2015. Model Armáda 2015 se snaží na národním území zajistit adekvátní protekci vůči teroristickým hrozbám velkého rozsahu [13].

Všeobecný rámec obrany Francie se dělí do několika oblastí:

1. Prevence krizí: bezpečnost vyžaduje reakci na hrozby, jenž pochází z prostoru mimo vlastní území, i mimo hranice evropského kontinentu, které mohou ohrozit Francii a její spojence. Zde je kladen velký důraz na prevenci černého obchodu se zbraněmi hromadného ničení [13].

2. Mezinárodní legitimita: Francie se snaží posílit úlohu Rady bezpečnosti OSN a tak zajistit v mezinárodním prostředí dodržování zásad mezinárodního práva. Odmítá koncepty preventivní sebeobrany nebo represálie a upřednostňuje spolupráci mezi státy [13].
3. Mezinárodní solidarita: pokud má být politika úspěšná, musí pro zajištění stability vyžadovat důvěru mezi různými činiteli. Dodržuje tedy své dvoustranné a vícestranné závazky, při tom přikládá velký význam na spolupráci se státy nacházejícími se na africkém kontinentu, s nimiž měla v minulosti historické vazby. Dále se aktivně zúčastňuje misí NATO na Balkáně a ve střední Asii [13].
4. Evropská dimenze: Francie vyjadřuje mezinárodní solidaritu společnou bezpečnostní obranou politikou (ESBP). Zde si stanovila cíl podporu společného evropského přístupu k řešení krizí a konfliktů [13].
5. Autonomie rozhodování: Francie si ponechává schopnost samostatného rozhodování, pokud to vyžadují její národní zájmy nebo její mezinárodní závazky. Zde se jedná především o vlastnost ponechání si možnosti nezávisle vyhodnotit situaci a plánování adekvátních opatření. V případě potřeby je tato vlastnost k dispozici NATO nebo EU [13].
6. Soběstačnost v prostředcích: uplatňuje se ve způsobu budování ozbrojených sil a také řídí politiku jaderného odstrašování. Charakterizuje použití sil, tak aby bylo použito v nutném minimu s ohledem na konečný efekt [13].

2.2 Česko (Česká republika)

Svrchovaný národní stát, od 1. ledna 1993 v souvislosti se zánikem Československa se stal subjektem mezinárodního práva a od tohoto data je účinná ústava, dle které je Česká republika parlamentní demokratický právní stát s liberálním státním režimem. Politický systém je založený na svobodné soutěži politických stran a hnutí. Hlavou státu je prezident republiky a jediným vrcholným zákonodárným orgánem je dvoukomorový (poslanecká sněmovna a senát) Parlament České republiky.

Podle sociálně politických indikátorů (HDP na obyvatele, index lidského rozvoje, index svobody tisku, index svobody internetu od cenzury), patří k vysoce hodnoceným státům s vyspělým tržním hospodářstvím. Ekonomicky se dle světové národní banky řadí mezi 31 nejbohatších států světa. Z opačného hlediska se umísťuje nízko s ohledem na ukazatel

podílu obyvatel žijících pod prahem chudoby. Též vykazuje mírnou nerovnost v poměru nerovnosti mezi nejbohatšími a nejchudšími, relativně vyvážené je přerozdělování bohatství napříč většinou obyvatelstva. Dlouhodobě nízká je míra nezaměstnanosti, která se drží pod průměrem jiných vyspělých zemí.

Je členem Organizace spojených národů, Severoatlantické aliance, Evropské unie, Shengenského prostoru, Evropské celní unie, Evropského hospodářského prostoru, Rady Evropy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, Mezinárodního měnového fondu, Světové obchodní organizace a Visegrádské skupiny.

2.2.1 Etnické složení

Podle Českého statistického úřadu, žilo v roce 2015 v České republice 10 553 843 lidí. V roce 2011 proběhlo poslední sčítání lidu, kdy se 63,7 % obyvatel přihlásilo k české národnosti (86 % z obyvatel, kteří se přihlásili k nějaké národnosti), zhruba 4,9 % obyvatel se přihlásilo k národnosti moravské a 0,1 % se přihlásilo k národnosti slezské. Podle Českého statistického úřadu, se jedná o následek rozdělení české národnosti v důsledku medializace moravské národnosti problematiky a tedy by se mohlo jednat o rozdělení umělé. Celkem 26 % obyvatel využilo při sčítání možnost nevyplňovat dobrovolnou kolonku národnosti. Ke slovenské národnosti se přihlásilo asi 1,4 % a k dalším národnostem asi 1,8 %. Do kategorie ostatních spadají převážně: Bulhaři, Chorvati, Maďaři, Němci, Poláci, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové, Srbové a Ukrajinci [14].

2.2.2 Náboženství

Jednu z nejméně početných náboženských populací na světě má právě Česká republika. Dle průzkumů projektu Eurobarometr v roce 2005 odpovědělo 19 % dotázaných, že věří v Boha, 50 % věří že existuje nějaká duchovní nebo životní síla a 30 % údajně nevěří v nic [15].

Při posledním sčítání lidu z roku 2011 se 34,2 % obyvatel hlásilo k tomu, že jsou bez náboženského vyznání. K různým náboženským církvím a společenstvím se přihlásilo 13,9 % populace. Věřících při tom nehlásících se k žádné církvi, bylo 6,7 %. Celkově se tak dá usoudit, že k nějaké víře nebo vyznání se přihlásilo 20,6 % obyvatel Česka. K nevyplnění této nepovinné položky se uchýlilo celkem 45,2 % [16].

Nejrozšířenějším náboženstvím v České republice v roce 2011 bylo křesťanství. Z něj měla nejsilnější zastoupení římskokatolická církev s 1,08 milionem věřících (10,4 %). Po ní to

byly protestanské církve Českobratrská církev evangelická s 52 tisíci členů (0,49%) a Církev československá husitská, k té se hlásilo celkem 39 tisíc členů (0,37%). O zhruba polovinu méně početnější byla Církev pravoslavná s 21 tisíci členy. K jediismu¹ se hlásilo 15 tisíc věřících, k Svědkům Jehovovým 13 tisíc. Církev bratrská a Křesťanské společenství měli po 10 tisících vyznavačů. Více jak 700 tisíc občanů se přihlásilo k nějaké víře, přičemž se nahlásilo k jakékoli organizované církvi [17].

Podle statistiky Federace židovských obcí, žije v České republice asi 3 000 registrovaných členů vyznavačů judaismu. Zároveň se ale odhaduje, že v Česku žije 15 – 20 000 židů, z nichž ale většina není registrována [18].

K islámu se v roce 2011 přihlásilo 1921 lidí, tento počet je však značně podhodnocený, neboť ne všichni muslimové jsou do statistiky zahrnuti, nebo uvedou islám jako svoji víru. Ve zprávě Ministerstva vnitra z roku 2007 se uvádí, že v České republice žije 11 235 muslimů [19].

K různým odvětvím buddhismu se hlásilo přes 6100 osob, Přímě k ateismu 1075 a pohanství deklarovalo 863 osob.

2.2.3 Obrana a bezpečnost

Vrchním velitelem ozbrojených sil České republiky je prezident, i když tento status je spíše formální. Skutečný výkon funkce se dělí mezi vládu a ministra obrany nebo některého z nejvyšších důstojníků (např. náčelník generálního štábu) [20].

V čele Armády České republiky (dále jako AČR) stojí generální štáb, pod něj spadají:

- Velitelství pozemních sil AČR – náleží pod něj dvě brigády, společně s dalšími jednotkami pozemního vojska, určeny pro plnění úkolů na území České republiky i mimo něj [21].
- Velitelství vzdušných sil AČR – hlavním úkolem letectva je zabezpečovat suverenitu a obrany schopnost vzdušného prostoru České republiky [22].

Je zřejmé, že AČR je spíše zaměřená na zajišťování vnější bezpečnosti a dodržování úmluv spojené především s členstvím v EU a NATO. Vnitřní bezpečnost a úkoly s pojené s ochranou zákonnosti spadají do oblasti působení Ministerstva vnitra, ale není vyloučeno zapojení Ministerstva spravedlnosti, jako i jiných subjektů. Prvky bezpečnostního systému

¹ Jediismus je víra založená na filozofii rytířů Jedi, popsané ve filmech a literatuře sci-fi ságy Star Wars. Čerpá inspiraci z mnoha jiných náboženství a filozofických systémů, zejména z křesťanství, buddhismu a taoismu.

České republiky tvoří hierarchickou strukturu, jejich řízení je prováděno centrálně a koordinovaně, popřípadě na jednotlivých úrovních působí samostatně v rozsahu své působnosti. Konkrétní úkoly spojené s bojem proti terorismu, organizovanému zločinu, extremismu jakož i ostatním neblahým vlivům, plní nejen všechna ministerstva a úřední orgány státní zprávy, ale jsou zapojovány i mnohé další subjekty. Zejména se jedná o zpravodajské služby (BIS, ÚZSI, VZ), orgány krajských a obecních samospráv a množství nestátních organizací [23].

Integrovaný záchranný systém je specifickou strukturou pro zajištění koordinace společné činnosti Hasičského záchranného sboru ČR, zdravotnické záchranné služby, Policie ČR a dalších složek. V rámci ochrany obyvatelstva koordinuje záchranné a likvidační práce při vzniku mimořádných událostí. Týká se oblastí varování, evakuace, ukrytí a nouzového přežití obyvatelstva a dalších opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. Je jedno zda-li se jedná o přírodní katastrofu, průmyslovou havárii nebo teroristický útok.

Povinnosti jednotlivých součástí bezpečnostního systému upřesňuje řada právních norem [23].

2.3 Švédsko (Švédské království)

Severský stát nacházející se na Skandinávské poloostrově v severní Evropě. Státním zřízením je konstituční monarchie s parlamentní demokracií, v čele je král Karel XVI. Gustaf [24]. V roce 1960 bylo Švédsko jednou ze zakládajících zemí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Do Evropské unie vstoupilo 1. ledna 1995. Má vysoce rozvinutou ekonomiku. Díky vysokým výnosům z daní (51,3% HDP), poskytuje svým občanům vysoký životní standart. Mezi strategické přírodní zdroje se řadí voda, dřevo a železná ruda [25]. Považuje se za zemi s vysokou úrovní sociální politiky, ekologicky šetrnou, moderní a liberální.

2.3.1 Etnické složení

Ke dni 31.prosince 2013 se odhadovalo, že ve Švédsku žije kolem 9,63 milionů lidí, což z ní dělalo 90. nejlidnatější zemi světa. Z toho cca 9 052 000 (94 %) byly Švédové a 577 800 (6 %) cizinci. Poměr osob s emigrantským původem (osoby narozené v zahraničí, nebo s oběma rodiči ze zahraničí) činil 20.1 %. Nejpočetnější emigrantskou skupinu tvoří Finové, lidé z bývalé Jugoslávie a Iráčané a také zde žije 7000 Čechů. Strmě stoupá počet přistěhovalých muslimů, uvádí se číslo kolem 500 000 [26] a důvodem je zřejmě štedrý

sociální systém a v celku benevolentní emigrační politika švédských vlád. V zemi jsou dále menšiny Sámů² na severu a Dánů na jihu země. Dalšími méně početnými menšinami jsou Poláci (cca 78 000) a Norové [27].

2.3.2 Náboženství

Luteránské křesťanství je oficiálně největší náboženství ve Švédsku, přičemž 6.5 milionů Švédů jsou členy církve Švédska, což představuje asi 67,5 %, avšak aktivního náboženského života se účastní 5-10 %. Tento údaj je však tak vysoký, protože do roku 1996 byly všechny novorozené děti evidovány jako Luteráni, nyní se jimi mohou stát křtem anebo se víry zřící. Jiné křesťanské církve jsou katolická (asi 95 000 vyznavačů) a pravoslavná. Druhým největším náboženstvím je Islám, udává se kolem 5 % obyvatelstva. Z jiných náboženských skupin jsou zastoupeni židé se zhruba 20 000 věřících a 8 000 buddhistů a hinduistů [28].

2.3.3 Obrana a bezpečnost

Jelikož je Švédsko od roku 1814 neutrální stát, není členem žádné vojenské aliance. Vzhledem k členství v EU a OSN, které jí úzce váže na spolupráci s NATO, se švédské vojenské síly účastní mírových misí v Demokratické republice Kongo, Kypru, Bosně a Hercegovině, Kosovu, Libérii, Libanonu, Afghánistánu a Čadu.

Do roku 1975 byl formální hlavou švédské armády švédský panovník. V roce 1937 byl zřízen post Velitele Armády, pro vedení v době míru. Po větší reorganizaci ozbrojených sil v roce 1994 byl tento post zrušen a nahrazen postem náčelníka generálního štábu. V roce 1998 došlo opět k reorganizaci a většina povinností se převedla z náčelníka generálního štábu na nově zřízenou pozici generálního inspektora armády. Jeho pravomoci byly podobné jako u generálního inspektora švédského námořnictva nebo generálního inspektora švédského letectva, později se funkce přejmenovala na inspektora armády. V roce 2014 došlo k obnovení funkce náčelníka armády [29].

Z předchozího textu je patrné, že je švédská armáda rozdělena do 3 složek:

- pozemní vojsko
- námořnictvo

---

2 Sámové také Laponci, jsou nejstarší žijící etnickou skupinou v Laponsku, oblasti do které se počítá střední a severní Skandinávie. Počet Sámů se odhaduje na 85 – 100 000, ale toto číslo je nesnadné upřesnit

- letectvo

Do roku 2010 mělo Švédsko brannou povinnost, ta byla vzhledem k profesionalizaci zrušena. Od roku 2009 mohou do švédské armády vstoupit i ženy.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CÍLE PRAKTICKÉ ČÁSTI DIPLOMOVÉ PRÁCE

1. Specifikovat a popsat jednotlivé formy hrozeb.
2. Provést analýzu bezpečnostních incidentů, které se udály na území státu vybraných v této práci.
3. Na základě analýzy vyhodnotit nejlepší přístup v řešení problému.
4. Naznačení budoucího vývoje.

4 SPECIFIKACE JEDNOTLIVÝCH HROZEB

Není příliš troufalé tvrdit, že vyspělé státy vnímají terorismus, organizovaný zločin, extremismus, náboženské a sociální konflikty, začleňování migrantů do většinové společnosti a hospodářská či ekologická rizika, jako jedny ze zásadních bezpečnostních výzev současnosti.

Hrozba terorismu, jako metoda prosazování náboženských a politických cílů, je vnímána evropskými státy jako velmi vysoká. Je patrná existence nadnárodních sítí volně propojených skupin, které i bez jednotčího prvku velitele (velení) sdílejí ideologii, cíle a plány k jejich naplnění, informace jak tyto plány nejlépe provést a v neposlední řadě finance. Za pomocí těchto prostředků jsou schopny přímo ohrozit bezpečnost obyvatelstva na zdraví i lidských životech, ale také kritickou infrastrukturu [30].

Útoky, k nimž v současnosti docházelo, poukazují na nutnost zvýšit úsilí celého mezinárodního společenství v boji s touto hrozbou. V globálním měřítku s teroristickými sítěmi nepostačují omezené národní nebo regionální opatření, zvláště při snaze o potlačení teroristických hrozeb ještě před hranicemi EU nebo před územím nějakého členského státu.

Velký důraz by měl být kladen na ochranu kritické infrastruktury státu nebo na možnost zneužití výbušnin, chemických, biologických, radioaktivních a jaderných materiálů teroristy. Do perspektivy se také dostává prostor, který otvírají moderní informační a komunikační technologie, zde jsou patrné aktivity v propagandě, radikalizaci stoupenců extrémních ideologií a rekrutování nových členů do teroristických struktur [30].

I když se způsoby a druhy jakými teroristé provádí své akce dynamicky mění, některé dobře ověřené metody zůstávají. Aby byl dopad akce co nejefektivnější je důležité zaútočit v atraktivní čas (náboženský nebo státní svátek, sportovní turnaje, oslavy apod.), na mediálně zajímavé místo, nebo cíl (státní představitel, diplomaté, či představitele domácích

bezpečnostních složek, kritici terorismu/náboženství). Pro snadnější klasifikaci jednotlivých forem je vhodné provést jejich rozdělení do dvou skupin: letální a neletální [30].

4.1 Letální konvenční

K realizaci násilí nebo donucování využívají základních prostředků. Dále je lze dělit na konvenční nebo nekonvenční.

K letálním konvenčním řadíme útoky nebo činy využívající:

- sečné a bodné zbraně
- střelné zbraně
- hořlavé látky
- výbušné zbraně

4.1.1 Bombový útok

Jde o jeden z nejčastějších teroristických útoků. K výrobě bomb využívají snadno sehnatelné suroviny, které je po výbuchu těžké identifikovat. Bomby jsou nejčastěji umístovány do prostředků hromadné přepravy osob, objektů s velkou fluktuací lidí, nebo jsou rozesílány ve formě balíků. Detonace může být aktivována dálkovým povelům (SMS), manipulací se zásilkou, nebo časovačem [30].

Z taktického hlediska se dají dělit do 4 kategorií:

1. Útoky proti osobám: bomby jsou kladeny do míst s vysokou koncentrací osob (autobusy, stanice metra, výletní lodě, autobusy, apod.), nebo mohou být namířeny proti osobám zastávajícím významnou funkci, žádoucím výsledkem je co největší míra medializace popřípadě vysoký počet obětí [30].
2. Útoky proti symbolickým cílům: útoky proti symbolu země, slouží jako způsob varování a za následek může mít snížení autority vlády ve vnitřním i mezinárodním měřítku. Výrazný je psychologický efekt [30].
3. Útoky proti významným cílům: cíl samotný zde není podstatný, to co je podstatné jsou důsledky napadení [30]. Jako příklad lze uvést útok na World Trade Center v New Yorku, které bylo ale zároveň i symbolickým cílem.

4. Série několika útoku: metoda je využívána k upozornění na některé speciální cíle, jakými mohou být propouštění vězňů. Před volbami mohou výrazně ovlivnit výsledek i přes nepřízeň preferencí[30].

4.1.2 Žhářství

Zápalné prostředky mohou být velice efektivní. Stačí malé množství, které se snadno schová a i při nepatrných rozměrech může způsobit výrazné škody. Jako příklad lze uvést útok na redakci listu Hamburger Morgenpost, který přetisknul karikaturu francouzského časopisu Charlie Hebdo [31].

4.1.3 Únosy dopravních prostředků

Tato forma byla ve velké oblibě v 60. a 70. letech 20. století, nejčastěji se jednalo o únosy civilních letadel. Let Pan Am 103 nebo let Kogalymavia 9268, poukazují na to, že s těmito útoky se musí počítat i do budoucna [32].

4.1.4 Atentáty

Nejstarší forma teroristického útoku³. V posledních dvaceti letech byly nejčastěji používány Baskickou teroristickou organizací ETA⁴.

4.1.5 Přepadání osob

Využívají jej hlavně militantní teroristické organizace. Akcím předchází dlouhodobý výcvik a nácvik provedení akce, tudíž jsou pečlivě připraveny a neřídka koordinovány.

4.1.6 Zastrásování a hrozby

Spíše pasivní forma terorismu. Využívá výhrůžky použití násilí jakoukoliv výše zmíněnou formou, i když k akci přímo nedojde. Svými důsledky může být stejně účinná jakoby se akce uskutečnila.

4.1.7 Únosy a braní rukojmí

---

³ 28. června 1914 se uskutečnil atentát na Františka Ferdinanda d'Este

⁴ Ozbrojená baskická nacionalistická a separatistická organizace, která se násilím snažila vytvořit oddělení Baskicka od Španělska socialistický stát. V roce 2014 oznámila ukončení ozbrojeného boje a rozpuštění svých organizačních a logistických struktur.

Tato forma slouží k získání finančních prostředků nebo splnění jiných politických požadavků, nejčastěji propuštění vězňů nebo stažení ozbrojených sil jiného státu ze svého území [30].

4.1.8 Vydírání

Důsledek únosů a braní rukojmích, slouží k nechtěnému poskytování ochrany nebo se může jednat o prostředek získávání finančních prostředků. V takovém případě je obtížné určit kdo je kriminální zločinec a kdo terorista [30]. V roce 2014 se svět setkal s touto formou vydírání, když muž označený médii jako “Džihádista John“, prostřednictvím videa šířeném prostřednictvím sociálních sítí a internetových médií, požadoval po americkém prezidentovi Barracku Obamovi, aby americká armáda přestala s bombardováním pozic Islámského státu v Iráku. Jako protihodnota bylo nabídnuto ušetření života zajatého amerického novináře Jamese Foleyho.

4.1.9 Sabotáže a rozvratné operace

Akce zaměřené na vyřazení vojenských zařízení, nebo na podporu pouličních demonstrací. Cílem je vyvolat zmatek, nejistotu a strach. Rozvratné operace slouží k narušení a rozbití stávajícího společenského systému a kolapsu výkonu státní moci [30].

4.1.10 Dezinformace a propaganda

Osvědčený nástroj používaný nejen teroristy. Úkolem je manipulovat s veřejným míněním a vyvolat napětí mezi vládou a veřejností. Dopady bývají politického, ekonomického a sociálního rázu.

4.2 Letální nekonvenční

Pod skupinu letální nekonvenční se řadí zneužití jednotlivých typů zbraní hromadného ničení, v plné či částečně pozměněné podobě.

4.2.1 Zneužití chemických zbraní

Jelikož jsou tyto zbraně poměrně jednoduše vyrobitelné z materiálů dostupných na běžném trhu je riziko jejich použití velmi pravděpodobné. Použity mohou být látky dráždivé, dusivé, obecně jedovaté, zpuchýřující, nervově paralytické či psychicky vyřazující.

Za příklad útoků s religionistickým podtextem, při kterých došlo k zneužití chemických zbraní, lze uvést útoky japonské náboženské skupiny Óm šinrikjó. V červnu roku 1994 ve městě Matsumoto byl uskutečněn první útok při kterém zemřelo 7 lidí a zraněno bylo více než 200 osob. Druhý mnohem větší útok byl realizován 20. března 1995 ve stanicích tokijského metra. Zabito bylo 12 osob a 5500 osob bylo zraněno. Při obou byla použita chemická bojová látka sarin [33].

4.2.2 Zneužití biologických zbraní

Zneužití zbraní založených na biologickém účinku taktéž představuje reálnou hrozbu. Vhodnost použití zbraní určuje několik faktorů:

- snadná reprodukce v dostatečném množství nebo dostupnost
- schopnost zneschopnit nebo usmrtit člověka
- velikost částic je vhodná pro použití v aerosolu
- mezi obyvatelstvem se snadno šíří
- stabilita během skladování a odolnost vůči vlivům venkovního prostředí

V září roku 1984 v americkém Dallesu ve státě Oregon použila americká náboženská sekta Bhagwan Sharee Rajneesh bakterii *Salmonella typhimurium* ke kontaminaci salátu v barech deseti restaurací. Následkem kontaminace bylo 751 osob zasaženo salmonelózou. Cílem této akce bylo zneschopnit voliče a zmařit, tak místní volby.

Poměrně aktivní v experimentování se zbraněmi biologického původu, byla i již výše zmíněná Óm šinrikjó, které se zabývalo výrobou a zkoušením různých biologických látek. Náboženské hnutí mezi sebe přijalo zkušené vědce a techniky a ti pro ni zkonstruovali zařízení s náplní antraxu, botulotoxinu, Q-horečky a dokonce kultur viru Ebola. Nepotvrzené jsou čtyři testy použití bojových biologických látek. Jednou se mělo jednat o antrax a třikrát o botulotoxin. V okolí japonského parlamentu se v dubnu roku 1990, pokoušeli pomocí výfukových plynu z upraveného automobilu rozšířit botulotoxin. V roce 1993 umístili na střechu budovy ve východním Tokiu rozstříkovací zařízení, které rozprašovalo 4 dny do okolí antrax. Do tokijského metra ukryl 15. března příslušník sekty 3 diplomatické kufříky, které měli po otevření uvolnit botulotoxin. Všechny tyto útoky proběhly neúspěšně a proto se zřejmě vůdci sekty uchýlili k použití sarinu [34].

4.2.3 Zneužití jaderných zbraní

Zneužití jaderných zbraní jednotlivcem nebo skupinou je hodně rozebíraná otázka již od konce 70. let. Naštěstí je výroba a udržování jaderných zbraní velice náročné. Takže se nepředpokládá, že by v současnosti touto technologií teroristické skupiny disponovali. Toto tvrzení nemusí platit pro státy podporující terorismus.

4.2.4 Zneužití radiologické zbraně

Hovorově „Špinavá bomba“. Tento typ zbraně hromadného ničení bývá často řazen jako podskupina jaderných zbraní. I když název bomba by mohl implikovat výbuch, nelze tuto zbraň řadit do skupiny výbušných jaderných zbraní, neboť u této zbraně je výbuch zprostředkován pouze za účelem co největšího rozprostření radioaktivního materiálu do okolí. Pro výbuch se využívá konvenční výbušná látka (trinitrotoluen). Doposud nebyl zaznamenán, žádný útok za použití této zbraně, nicméně odborníci poukazují na velikou míru rizika. Při použití by se ze strany teroristů vzhledem k západní kultuře jednalo o zcela novou kvalitativní dimenzi ohrožení [30].

4.2.5 Zneužití termických zbraní

Jedná se o sofistikovanou technologii, kterou vyvinulo Německo během 2 světové války. V současnosti disponují těmito typy zbraní U.S.A. a Rusko. Efektivita použití těchto zbraní je podobná, ne-li větší než při použití zbraně jaderné. Státy, používající je v boji, bývají terčem kritiky, hlavně proto že mezinárodní konvence použití zápalných zbraní zakazují. Technologický vývoj je velice složitý a finančně náročný. Udržování z hlediska bezpečnosti je značně problematické i pro takové subjekty jako jsou vyspělé státy, proto se nepředpokládá, že by míra zneužití k teroristickému útoku byla nějak výrazná [30].

4.3 Neletální konvenční

Jiná forma terorismu, která využívá moderní nebo staré nástroje novým způsobem a v kombinaci s letálními prostředky. Tento druh lze taky dle použitých prostředků rozdělovat na konvenční a nekonvenční. S tím rozdílem, že konvenční je tzv. Unarmed terrorism⁵, kdy jsou k akcím používány převážně dopravní prostředky běžného života v kombinaci se zakomponovanou výbušninou. V minulosti jsme se mohli setkat s případy, kdy byly k terorismu využity všechny dnes známé dopravní prostředky (auta, lodě, vlaky, letadla,

---

⁵ Terorismus realizovaný běžnými prostředky života.

atd.).

Kyberterorismus jehož principem je zneužití prostředků moderních informačních a komunikačních technologií, včetně internetu jako prostředí a prostředku [30].

Mediální terorismus, můžeme se setkat také s označením psychologický terorismus. Zaměřuje se na zneužívání hromadných sdělovacích prostředků (noviny, plakáty, televizních pořadů, inzerátů, fotografií, atd.), jejichž účelem je ovlivnění názorů, emocí, postojů a chování jednotlivců, či cílových skupin populace, aby přímo nebo svými důsledky ohrozily bezpečnost a ústavní principy státu [30].

Procesní terorismus jehož modus operandi spočívá ve zneužívání základních principů demokracie a jejího soudního systému.

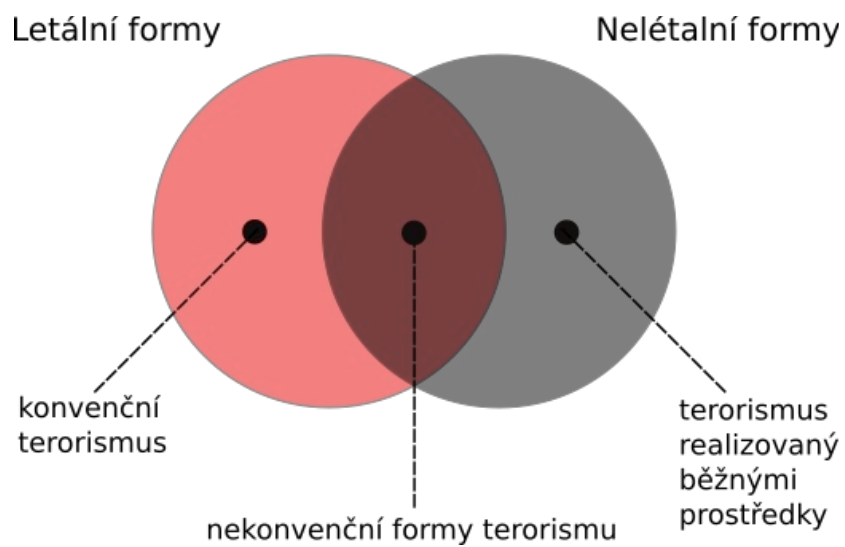
4.4 Neletální nekonvenční

Podobně jako u letálních nekonvenčních i zde jsou hlavním prostředkem nekonvenční zbraně, lze uvést zbraně na principech:

- elektromagnetického pulsu
- akustiky
- optiky

Při jejich použití je hlavním úmyslem vyřadit protivníka na určitou dobu z boje a to bez přímého ohrožení života. Druhotným efektem může být vyvolání psychického účinku. Tento druh zbraní je neustále předmětem vědeckého bádání a vývoje, tudíž nejsou zatím příliš rozšířeny [30].

Vztah mezi letálními a nelétálními formami by se dal ilustrovat následujícím schématem:

Obr. 3: Rozdělení forem terorismu

5 ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH HROZEB

Všechny státy vybrané pro tuto práci jsou obecně považovány za velice vyspělé a lze prohlásit, že se těší vysokému bezpečnostnímu standartu. Taková skutečnost je mimo jiné výsledkem v oblasti koncipování a provádění adekvátní bezpečnosti politiky státu.

Svět se v čase dynamicky mění a bezpečnostní strategie, které se dali úspěšně aplikovat před lety, dnes mohou být značně neefektivní a zastaralé. Proto lze předpokládat, že úspěšná a efektivní politika státu je závislá na jeho schopnosti správně vyhodnotit a přijmout patřičná bezpečnostní opatření.

Situaci znesnadňuje i to, že v současnosti není všeobecně přijímána definice nebo konceptuální rámec pro výzkum bezpečnostní situace. Způsob konceptuálního uchopení bezpečnosti pro bezpečnostní studia je řešen různými školami a směry.

Nejčastěji je z hlediska bezpečnosti státu zmiňován koncept bezpečnosti podle kodaňské školy. Tento koncept převádí bezpečnost do dvou-dimenzionálního modelu za využití sektorového přístupu. Vymezuje tři okruhy zkoumání:

1. Bezpečnost koho?
2. Bezpečnost jakých hodnot?
3. Bezpečnost před čím?

Pozice státu je zde chápána jako nejefektivnějšího a nejlépe vybaveného aktéra a vykonavatele bezpečnostní politiky. V souvislosti s globalizací a multidimenzionální integrací ustupují tradiční obavy o fyzickou bezpečnost a objevují se nové bezpečnostní problémy, jenž se nevážou na konkrétní geografické a administrativní lokace, takže bývají mimo kontrolu konkrétního státu, nebo představují problém více státu.

Objekty bezpečnostní politiky se zdají být mimo prostor, který není jasně teritoriálně vymezen a tento fakt tedy zpochybňuje všechny konvenční bezpečnostní strategie, neboť jsou určeny pro jasně vymezené objekty.

Tato kapitola se tedy nebude zabývat analýzou pomocí konkrétních metod, ale pokusí se obecně sumarizovat a zhodnotit bezpečnostní incidenty, které proběhli v nedávné minulosti na území v předchozí kapitole zmíněných států.

5.1 Útoky v Montauban a Toulouse

V březnu roku 2012 zasáhla Francii série střeleckých útoků na francouzské vojáky muslimského vyznání a civilisty židovského vyznání v regionu Midi-Pyrénées. Bylo zabito 7 lidí a 5 lidí bylo raněno. Pachatelem byl Mohammed Merah, kterého po více jak 30 hodinovém obléhání pachatelova bytu, zastřelil ostřelovač zvláštních jednotek RAID [35].

Počáteční útok byl realizován 11. března v Toulouse a jeho obětí byl příslušník francouzské armády Imád ibn Ziaten, který sloužil u parašutistů. Merah vylákal svojí oběť, pod záminkou koupě motorky a podle videonahrávky, kterou u něj policisté později našli, na oběť namířil zbraň se slovy: „*Zabijel jsi mé bratry, teď zabiji já tebe.*“ [35]

Druhý útok se odehrál v nákupním středisku 15. března v Montaubanu poblíž Toulouse. Tam u bankomatu se slovy: „*Allahu akbar*“ zautočil na tři parašutisty, kteří si zrovna vybírali peníze z bankomatu. Desátník Abel Chennoufa a vojín Mohammed Legouadea, byli na místě nalezeni mrtví, třetí byl převezen do nemocnice v kritickém stavu [36].

Dva dny poté, 19. března, byl proveden útok na židovskou školu Ozar Hatorah v Toulouse. Zde byly oběťmi zdejší rabín a tři židovské děti, některé byly zastřeleny z bezprostřední blízkosti [35].

V době útoku byl Mohamed Merah 23 lety nezaměstnaný Francouz alžírského původu. Podle svých vlastních slov se mstil za palestinské děti a za účast francouzských vojáků v zahraničních misích. Jelikož operoval jako *lone-wolf*⁶, nebylo možné jej lehce vystopovat skrze infiltraci teroristických skupin. Údajně se k radikálnímu salafistickému pojetí islámu dostal v letech 2007 – 2009, kdy byl uvězněn za násilnost. V minulosti byl již několikrát trestán a vyšetřovala jej i francouzská tajná služba. Ta však nevyhodnotila, že by představoval výrazné riziko [37].

Na pátrací akci po útočnickovi bylo nasazeno přes tisíc lidí, kteří povedli téměř 200 výslechů. Policisty k němu navedla IP adresa, kterou experti získali z emailové komunikace útočnicka s první obětí ibn Ziatenem. Dalším vodítkem byla výpověď prodejce skútrů, který vypovídal, že se jej někdo vyptával na způsob vyřazení GPS, které umí vysledovat ukradené vozidlo. Merah své útoky podnikal na skútru značky Yamaha [38].

Zásah na útočnickův byt trval tak dlouho, neboť se jej policie snažila dopadnou živého. Merah několikrát slíbil, že se již brzy vzdá, ale neučinil tak. Dne 21. března ve 3:30 se poli-

---

6 Někdo kdo se dopustí násilných činů na podporu nějaké skupiny, hnutí, nebo ideologie. Činí tak sám, bez jakékoliv velitelské struktury a materiální pomoci skupiny, kterou svým jednáním podporuje.

cie s vidinou rychlého ukončení situace, spoléhala na to že Merah spí a pokusila se vtrhnout do bytu ve kterém byl zabarikádovaný, avšak tato akce skončila neúspěchem. Merah prostřílel dveře a dva členové jednotky RAID skončili zranění. Následovalo zdlouhavé obléhání při kterém byl byt odpojen od elektřiny, plynu a vody. Policisté také odstřelili okenice bytu. Obléhání skončilo 22. března v 11:39, kdy příslušníci komanda RAID vnikli do bytu a mobilní videokamerou prozkoumávali jednotlivé místnosti. Poté co kamera vnikla do koupelny Merah zpanikařil, vyběhl ven a začal kolem sebe střílet. Během toho zranil další dva policisty, pak vyskočil z okna bytu a vzápětí na to ho zastřelil ostřelovač RAID [35].

I když se zamezilo dalším Meráhovým útokům, akci nebylo možné považovat za zcela úspěšnou. První útok speciálních jednotek odrazil a díky protahování své kapitulace si získal nemalý prostor v médiích. Navíc v očích radikálů zemřel jako mučedník. V době útoku bylo krátce před prezidentskými volbami ve Francii, jejichž výsledek podle odborníků tento čin poznamenal v neprospěch tehdejšího prezidenta Nicolase Sarkozyho. Po smrti útočníka se k jeho činu přihlásila skupina Vojáci chalífátu, která je považována za blízkou Al-Káidy a svoji činnost provozuje v severní Africe [38].

5.2 Útok na redakci časopisu Charlie Hebdo

Charlie Hebdo je satirický časopis vydávaný ve Francii se sídlem v Paříži, na který 7. ledna 2015 za použití granátometu a útočných pušek zaútočili bratři Kouachiovi. V 11 hodin vtrhli do budovy a začali kolem sebe střílet, padlo na 50 ran a útok si vyžádal 12 mrtvých a 10 zraněných [39].

Charlie Hebdo je týdeník zabývající se publikováním komiksů, reportáží, fejetonů a vtípů. Jeho postoj je silně proti-náboženský a levicově orientovaný. Snaží se cílit na krajní pravici, katolictví, islám, judaismus, politiku a kulturu. Již v minulosti byly články a kresby značně kontroverzní. Jedno vydání v roce 2011 neslo titul Šaría Hebdo a na titulní straně byl vyobrazen prorok Mohamed, následkem toho bylo hacknutí stránek časopisu a vypálení tehdejšího sídla redakce. Jako reakci na sérii útoků na americké základny na středním východě, vydal časopis několik další karikatur Mohameda včetně jeho nahých kreseb. Následkem bylo vyhrožování od různých radikálních islamistů a francouzská vláda byla nucena evakuovat své ambasády ve 20 muslimských zemích. Sídlo magazínu od té doby hlídali policisté a šéfredaktor Stéphane Charbonniera, který byl od roku 2013 veden na černé listině Al-Káidy, měl přiděleného jednoho policistu jako osobního strážce. Zároveň

byl vstup do budovy, ve které se nacházela redakce, chráněn zakódovanými bezpečnostními dveřmi.

K útoku došlo tak, že kolem 11:20 přepadli dva ozbrojení útočníci pracovníci časopisu Corinne Rey, a donutili ji zadat bezpečnostní kód. Útočníci tak vnikli do prostor redakce a vyzbrojeni útočnými puškami, brokovnicemi a granátometem, začali kolem sebe střílet. Během toho křičeli hesla „*Allahu akbar*“ a „*pomstil jsem proroka Mohameda*“. Mimo pracovníky redakce byli mezi mrtvými i dva strážníci, z nichž jeden byl muslim. Střelci z redakce utekli připraveným autem, které řídil další muž. Vydali se směrem do Porte de Pantin, kde odcizili další auto a pokračovali v útěku na sever Francie. Mělo se za to, že utíkali do Belgie. Do pátrání po útočnicích byly zapojeny i francouzské ozbrojené složky [39].

Den po útoku na redakci zabil Amedy Coulibaly vyzbrojený automatickou puškou neozbrojenou městskou policistku a dalšího člověka zranil. Později policie oznámila, že se s největší pravděpodobností jedná o třetího muže, který řídil auto při útěku z předešlého dne.

Oba bratři mezitím přepadli čerpací stanici severně od Paříže poblíž vesnice Villers-Cotterêts. To navedlo speciální jednotky GIGN k prohledávání vesnic Longpont a Corcy. Bratři se jim však ztratili v lesích. Následujícího ráno bratři odcizili další auto a vydali se po dálnici A2 zpět směrem do Paříže. Policie je pronásledovala až do města Dammartin-en-Goële, kde se ukryli v tiskárně v průmyslové zóně na kraji města [39].

Dne 8. ledna vtrhl již výše zmíněný Amedy Coulibaly do košér marketu ve Vincennes, nedaleko Paříže. Byl vyzbrojen samopaly a ručními zbraněmi, jako rukojmí držel lidi, kteří se v té chvíli nacházeli v samoobsluze a hrozil jejich zabitím, v případě policejního útoku na bratry Kouachiovi se kterými byl telefonicky ve spojení. Než do obchodu vtrhla policie, byli zabiti 4 rukojmí, kteří se pokoušeli útočnicka přemoci. Při policejním přepadu bylo několik policistů zraněno, ale 15 rukojmí bylo vysvobozeno a útočník byl zabit. Zabiti byly i oba bratři, kteří se v tu chvíli nacházeli ještě stále v tiskárně. Před smrtí ještě prohlásili, že chtějí umřít mučednickou smrtí. K útoku na redakci se opožděně přihlásila Jemenská pobočka Al-Káidy [40].

5.3 Útoky v Paříži v listopadu 2015

V pátek ze 13. na 14. listopadu se v Paříži odehrála série útoků, které svým rozsahem a počtem obětí neměli do té doby ve Francii obdoby. Mezi 21. a 1. hodinou ranní se ode-

hrálo celkem šest útoků střelnými zbraněmi a čtyři bombové sebevražedné útoky. Útoky se odehrávali v 1., 10. a 11. pařížském okrsku, celkem si vyžádali 130 mrtvých a 352 až 415 zraněných. Ještě pět dní po útoku bylo hospitalizováno 195 osob z toho 41 na jednotce intenzivní péče a 3 lidé byli stále v kritickém stavu. Všech 7 útočnicků zemřelo taktéž [41].

Útoky propukli u stadiónu Stade de France, během prvního poločasu přátelského utkání Francie s Německem. Šlo o sebevražedné atentátníky. První exploze byla zaznamenána u brány do stadiónu v 21:20, když prvního útočnicka odhalila ochranka, jak se snažil dostat s platnou vstupenkou na tribunu stadiónu. Druhá exploze následovala v 21:30 u jiné brány, třetí pak u restaurace McDonald's nedaleko stadiónu. Tyto útoky si vyžádali kromě atentátníku nejméně jednu další oběť [42].

V době útoku byl na stadiónu přítomen i francouzský prezident François Hollande, ten byl evakuován bezpečnostními složkami po druhém výbuchu. Utkání nebylo přerušeno i přesto, že byly výbuchy slyšet na hrací ploše. Hráči i fanoušci nebyli o ničem informováni, aby nedošlo k panice, tlačení a ušlapání. Utkání bylo dohráno, celkem 80 tisíc účastníků bylo na stadiónu pozdrženo, část byla vyvedená policií na trávník a evakuace probíhala po menších skupinách [42].

Druhá vlna útoku započala ve 21:25, kde útočníci začali střílet do lidí na křižovatce Rue Bichat a Rue Alibert, před barem La Carrillon, v 10 pařížském okrsku. Po střelbě přešli na Rue Bichat a zaútočili na kambodžskou restauraci La Petit Cambodge. Útoky si vyžádali 15 mrtvých a 15 vážně zraněných. Útočníci uprchli v automobilu nebo automobilech, svědci vypovídali o belgické poznávací značce [41].

Další útok následoval ve 21:32 na Rue de la Fontaine-au-Roi, kde jeden útočnick střílel do hostů na terase italské restaurace La Casa Nostra. Usmrceno bylo 5 lidí, vážně zraněno 8.

Kolem 21:36 začali dva útočníci střílet po hostech na terase restaurace La Belle Équipe, nacházející se na Rue de Charonne v 11. městském okrsku. Střelba trvala jen několik minut, po ní střelci uprchli z místa automobilem. Policie následně zveřejnila prohlášení, že během útoku bylo usmrceno 19 osob, dalších 9 skončilo v kritickém stavu .

Čtvrtý výbuch se ozval kolem 21:40, kdy se odpálil sebevražedný útočnick uprostřed kavárny Comptoir Voltaire. Kavárna se nacházela poblíž koncertního sálu Bataclan na ulici Boulevard Voltaire. Útočnick zabil sebe a 15 lidí zranil, jedna osoba byla zraněna těžce [42].

Nejvíce ztrát na životech si vyžádal útok na koncertní sál Bataclan, který se nacházel taktéž na Boulevard Voltaire v centru města. V době útoku zde probíhalo koncertní vystoupení americké rockové skupiny Eagles of Death Metal, kterého se účastnilo kolem 1500 diváků. Tři útočníci ve 21:40 pronikli do budovy, ozbrojeni útočnými samopaly AK-47 a ručními granáty, začali střílet do návštěvníků koncertu, ty co nestačili z koncertního sálu utéct vzali jako rukojmí [41].

V 0:15 – 0:20 započali francouzské policejní jednotky protizásah. Jeden z útočníku byl postřelen bezpečnostními jednotkami načež jeho vesta explodovala, další dva se odpálili sami. V prvopočátku se odhadovalo, že bylo usmrceno kolem stovky návštěvníku, policie později toto číslo upřesnila na 89, dalších 99 bylo převezeno do nemocnice v kritickém stavu. Žádný z členů kapely nebyl při útoku zraněn [42].

Útočníci si zřejmě koncertní sál vybrali, protože patřil dlouhá léta židovským majitelům. Těm bylo v minulosti již několikrát vyhrožováno. Vystupující kapela Eagles of Death Metal, rovněž v nedávné době před útokem vystupovala v Izraeli [43].

Po zasedání krizového štábu, oznámil v mimořádném prohlášení prezident Hollande, vyhlášení výjimečného stavu a uzavření hranic na celém území Francie. Obyvatele metropole posléze požádala pařížská policejní prefektura, aby nevycházeli do ulic. V pozdějším vystoupení prezident upřesnil, že hranice nebudou uzavřeny úplně, ale dojde ke zpřísnění kontrol [42].

Bezprostředně po útoku se k činu někdo nepřihlásil, až media poukázala 14. listopadu na nově přístupné nedatované video, které zveřejnila organizace Islámský stát. V krátkém záběru videa vystupoval muž, který po Francii požadoval, aby přestala s bombardováním v Síríi, jinak nebude v zemi klid. Následně vybízel své stoupence, kteří se nemohou zúčastnit bojových akcí v Síríi, aby prováděli útoky přímo ve Francii. V 11 hodin dopoledne vystoupil prezident Hollande s prohlášením, že za útoky stojí organizace Islámský stát. Téhož dne také vyhlásil tří denní státní smutek a většina kulturních a sportovních zařízení v Paříži a okolí zůstala zavřena. Francie také jako reakci zintenzivnila bombardování v Síríi, více se zaměřila především na město Rakka, které bylo považováno za hlavní baštu Islámského státu [44].

V pondělí 16. listopadu předstoupil prezident Hollande s projevem ve francouzském parlamentu, ve kterém prohlásil, že je Francie ve válce. Také požádal ostatní velmoci a státy, aby Francii v boji proti terorismu podpořili. Následně vyzval radu bezpečnosti OSN o při-

jetí rezoluce proti radikálům Islámského státu. Jeho dalším požadavkem bylo prodloužení výjimečného stavu na tři měsíce. Stav měl trvat do 26. února, ale termín byl ještě jednou prodloužen až do 26. května. Jako poslední věc navrhl diskuzi o ústavních změnách, které by mimo jiné zahrnovali odebrání francouzského občanství [44].

Následujícího dne v úterý 17. listopadu Francie oficiálně požádala Evropskou unii o naplnění článku 42 Smlouvy o Evropské unii, který v případě napadení členského státu tomuto státu zaručuje podporu ostatních členských států [42].

Ve středu 18. listopadu vyplula z námořní základny v Toulonu směrem do východního středomoří, operační skupina v čele s letadlovou lodí Charles De Gaulle, aby podpořila ofensivní akce proti Islámskému státu [44].

Pátrací akce po totožnosti útočníků měla rychlý spád. První identifikovaný byl Francouz, který byl bezpečnostním složkám znám jako radikál. U sebevražedných útočníků ze Saint-Denis našli vyšetřovatele syrský a egyptský pas. Syřan byl identifikovaný jako Ahmad Al Mohammad a vypadalo to, že se jedná o jednoho z azylantu, který přišel do Evropy balkánskou cestou. Některé údaje v pase však nebyly pravdivé, takže se spekulovalo o jeho pravosti. Prvního útočníka z Bataclanu identifikovali podle prstu, byl jim Omar Ismail Mostefaie, který byl vedený tajnou službou jako extremist. Policie taky vyhlásila pátrání po Salahu Abdeslamovi, který byl nájemcem jednoho vozidla použitého při útocích a jeho bratr Brahim Abdeslam byl jedním z útočníků. V noci na pondělí 16. listopadu provedla policie sérii razíí, na různých místech na celém území Francie. Byly namířeny proti radikálům a pašerákům zbraní [43].

Za hlavního organizátora útoku byl označen Abdelhamid Abaouda, belgický maročan, který byl v Belgii odsouzen k 20 letům vězení za verbování do řad Islámského státu. Předpokládalo se že se zdržuje v Sýrii. Dalšími dvěma útočnými byli Bilal Hadfi a Samy Amiour. Samy Amiour byl rodilý Francouz o kterého se taktéž v minulosti zajímala policie. Veřejně poté bylo oznámeno, že kromě 8 již identifikovaných útočníků se dle analýzy DNA, mohl útoku účastnit ještě jeden neidentifikovaný terorista. Organizace Islámský stát v lednu 2016 zveřejnila nahrávku s poselstvím devíti lvu chalífátu. Podle agentury Reuters nebylo možné pravost materiálu ověřit [42].

5.4 Bombové útoky ve Stockholmu

Dne 11. prosince 2010 se centrem Stockholmu ozvaly dva výbuchy, při nichž zemřel pouze útočník. Švédsky ministr zahraničních věcí Carl Bildt a švédská bezpečnostní služba (SAPO), popsali útok jako teroristický čin. Sebevražedný bombový útočník byl identifikován jako Taimour Abdulwhahab al-Abdały a byl rozený Švéd iráckého původu. Rozhlasová stanice NRK popsala událost jako první sebevražedný útok v severských zemích spojený s islámským terorismem. Dne 8. března byl v souvislosti s tímto činem skotskou policií poblíž oblasti Whiteinch v Glasgow zatčen 30-letý Nasseridine Menni. Byl zatčen na základě zákona o terorismu pro napomáhání teroristické činnosti [45].

První výbuch nastal přibližně v 16:48, kdy u křižovatky Olof Palmes Gata a Drottninggatan, explodovalo auto značky Audi. Dle hasičů obsahovalo auto láhve na zkapalněný ropný plyn, které sílu výbuchu ještě umocnili. Byli hospitalizováni dva lidé, nacházející se v blízkosti exploze [46].

Druhý výbuch nastal asi v 17:00 na křižovatce Bryggargatan a Drottningatan. V blízkém okolí bylo nalezeno mužské tělo s velkým počtem ran na břicho. Dle prohlášení policejního mluvčího se muž vyhodil do povětří, na těle měl připevněno 6 trubkových bomb z nichž ale explodovala jen jedna. Kromě trubkových bomb byl na místě nalezen batoh naplněný kovovým spojovacím materiálem a neznámou substancí. Svědci vypovídali, že před výbuchem muž vykřikoval něco v arabštině [47].

V době exploze bylo centrum Stockholmu plné nakupujících na vánoční svátky. Ministr zahraničí Bildt vyjádřil obavu, že pokud by byl útok úspěšný, výsledek mohl být katastrofální. Švédsko potom reagovalo na bombový útok zvýšením výstrahy teroristického útoku z nízké na zvýšenou [45].

Asi deset minut před první explozí, byl švédské bezpečnostní službě a švédské tiskové agentuře, odeslán email. Dopis se odvolával na přítomnost švédských vojsk v Afghánistánu a karikatury umělce Larse Vikse, který vyobrazil proroka Mohameda jako psa na kruhovém objezdu. [45] V dopise stálo:

„A teď vaše děti, dcery a sestry zemřou stejným způsobem, jako umírají naši bratři a sestry. Naše činy budou mluvit samy za sebe, dokud neskončíte svoji válku proti islámu, degradaci proroka Mohameda a vaši hloupou podporu vepře [Larse] Vikse. Nyní je čas udeřit, neotálejte. Jděte kupředu s tím co máte, i když je to jen nůž, a vím, že máte víc než nože. Nebojte se nikoho,

nebojte se vězení, nebojte se smrti.“

Přiloženy byly taktéž dva zvukové soubory ve Švédštině a Arabštině.

V blízkosti útočnickova těla bylo nalezené PMR rádio s připojenými dráty. To naznačuje, že bomba měla být odpálena dálkově. Státní zástupce uvedl, že akce byla dobře organizována a orgány předpokládají, že měl komplice, který mu pomáhal s přípravami. Útočník měl na sobě bombový pás, nesl velikou bombu a v ruce držel předměty připomínající tlakový hrnec. Státní zástupce se domníval, že bomba explodovala předčasně, spekulovalo se také o tom že útočník mířil na Stockholmské hlavní nádraží nebo do obchodního domu Åhléns [45].

Expert na terorismu Magnus Ranstrop z Švédské národní univerzity obrany, vyslovil domněnku, že pachatel nejspíš nebyl sám. V pozadí zvukových nahrávek, bylo slyšet kašel. Šetření ukázalo, že al-Abdaly několikrát cestoval na Blízký východ a při svých cestách používal alespoň tři různé pasy. Podezření, že měl komplice vzrostlo v lednu 2011, kdy media uvedla, že necenzurovaná nahrávka zprávy byla uložena na Youtube, den po útočnickově smrti. Švédská televize TV4, pak přišla se zprávou, že tak učinila Abdulwhabova manželka Mona Thwany [45].

Taimour Abdulwahab al-Abdaly se narodil v Bagdádu v roce 1981, vyrostl ve městě Tranås a byl naturalizován jako švédský občan roku 1992. Poté co dokončil střední školu ve Švédsku v roce 2001, studoval na Univerzitě v Bedfordshire a promoval v oboru sportovní terapie v roce 2004, ve stejném roce se oženil. V době před útokem žil se svou ženou v Lutonu (jeho žena také měla fundamentalistické islámské pohledy). Do Švédska se vrátil až 19. listopadu, aby navštívil příbuzné v Tranås [46].

Zprávy naznačovali, že se zradikalizoval nejvíce během svého pobytu v Británii. Během Ramadánu v roce 2007, měl kázání v mešitě, během kterého se snažil verbovat další muslimy, kteří by sdíleli jeho víru. Byl konfrontován se svou vírou a posléze z mešity vykázán [48].

V době psání této práce, byl tento incident jediným a poslední zaznamenaným útokem islámského terorismu ve Švédsku.

5.5 Bezpečnostní situace v České republice

Česká republika dosud nemá přímou zkušenost s nábožensky motivovanými útoky. Sice zde existuje několik menších náboženských menšin nebo hnutí, žádné z nich však nesáhlo,

za účelem prosazování své víry, k tak extrémním prostředkům. Jediný případ, který mohla veřejnost zaznamenat byla náboženská skupina z počátku 90. let, které se neoficiálně říkalo Imanuelité. Kdy v roce 1994 byla jedna z členek hospitalizována na psychiatrické léčebně. Případ vyvolal velkou mediální vlnu díky které bylo hnutí v roce 1995 rozpuštěno. Na vedoucí členy byl vydán zatykač, protože se vyhýbali trestnímu stíhání a vyšetření zdravotního stavu. Jelikož neposílali své děti do školy, stíhala je policie rovněž pro ohrožování výchovy mládeže [33].

V otázce náboženských menšin je zde v současnosti situace oproti zbytku Evropy obrácená. Bilanci situace nepomáhá ani současná uprchlická krize. Právnícká organizace In Iustitia zaznamenala nárůst incidentů vedených proti vyznavačů islámu z deseti v roce 2014 na 23 v roce 2015. Avšak ve světle těchto okolností je dobré poukázat, že pachatelé jsou motivováni spíše rasismem, než strachem z islámu. V některých případech se jednalo o útoky na ženy ne muslimky, které z nějakého důvodu měli na hlavě šátek, díky jemu se stali terčem verbálního napadení, nebo dokonce fyzického násilí, kdy jim byl šátek stržen. Dále se v nedávné době vyskytli útoky a případy vyhrožování organizacím, které se snaží uprchlíkům pomáhat, nebo jsou ve spojení s cizinci. Fyzicky zatím nebyl nikdo napaden, je ale vhodné zmínit vandalské útoky na Multikulturní centrum Praha, jehož fasáda byla posprejována nenávistnými nápisy. Podobné útoky se uskutečnily i na podniky v centru města, které se přihlásili do sítě HateFree Zone [49].

Podle arabisty Miloše Mendela, lze v Česku říct o islámu a jeho vyznavačích cokoliv, aniž by řečník riskoval, že bude vystaven trestnímu stíhání za hanobení národa, či skupiny osob a její víry nebo za podněcování k nenávisti. Také vyjádřil názor, že kdyby byly podobné výroky proneseny proti vyznavačů judaismu, jejich interpreti by se s největší pravděpodobností ocitli před soudem za propagaci antisemitismu [50].

Z příspěvků v internetových diskusích, je patrné že si současná česká populace uvědomuje alespoň základní rizika masové migrace občanů z islámských zemí. V minulosti již měla zkušenost s romskou otázkou, která je v tomto případě vnímána velmi podobně. Také lze čerpat inspiraci, ze zemí jako je Francie či Anglie, které mají svojí vlastní zkušenost s islámskou imigrací. A právě na konto těchto zemí, vychází na některých českých mediálních portálech články, které se snaží popsat způsob života této komunity a jak se to negativně projevuje na životě ostatních. Je třeba zmínit, že vystupování těchto medií by se dalo označit za mírně kontroverzní.

V souvislosti s uprchlickou krizí navrhla Evropská komise změnu systému přerozdělování uprchlíků. Současný systém byl podle ní nesolidárním, nespravedlivý a nebezpečný. Uvědomíme-li si, že v zemích jako jsou Francie, Německo a Anglie, kam tito uprchlíci primárně míří, žije velice početná skupina muslimů, zdá se být tento krok logický z pohledu evropského společenství. Avšak česká vláda dala najevo svůj nesouhlas s tímto záměrem. Podle premiéra Bohuslava Sobotky, by migrační politika měla zůstat pod kontrolou členských států a spolu s opozicí zvažovali podání žaloby k evropskému soudu.

Takže se současná situace jeví tak, že bezpečnost evropského společenství je nyní v přímém konfliktu s bezpečností jednotlivých států. V případě, že by evropská komise prosadila v rámci evropského společenství povinné kvóty, je vysoká pravděpodobnost, že by mohlo dojít k vyostření situace, která by mohla skončit i násilnými střety mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva.

6 VYHODNOCENÍ PŘÍSTUPU ŘEŠENÍ NA ZÁKLADĚ POZNATKŮ ZÍSKANÝCH ANALÝZOU

Z předchozích kapitol lze dojít k určitým závěrům. Francie a Švédsko se stali terčem útoků především z důvodu účasti jejich vojsk ve státech na blízkém východě. Konkrétně Švédsko se účastnilo mírové ISAF v Afghánistánu, kdy do země poslalo několik stovek vojáků a podílelo se na provinční rekonstrukci v Mazár-e Šaríf. Zapojovali se i do aliančního úsilí na jiných místech.

Stejně tak Francie, která se v souvislosti se situací na blízkém východě účastnila misí v Afghánistánu, po něm v Iráku a nakonec i v Sýrii. Na rozdíl od Švédska se účastní přímých bojů, i když se většinou jedná právě o bombardování pozic radikálních skupin. Při tomto způsobu vedení boje se stává, že mezi islámskými extrémisty zemřou i nevinní obyvatelé. Civilnímu obyvatelstvu se posléze jako ti špatní jeví právě iniciátoři bombardování a v takové situaci nemají problém se přidat k boji na straně radikálů. Takto se mise stává kontraproduktivní, protože celé situace využívají extremisté a civilisty verbují do svých řad. Ty už potom není tak velký problém radikalizovat, když jsou jim Francie společně s USA a Velkou Británií exponovány do pozice pravého zla. Hrozba teroristického útoku však nehrozí jen těmto třem státům. V listopadu 2015 uveřejnil deník Al-Haját video, na kterém extrémisté z Islámského státu vyhrožují odvetnými útoky alianci 60 zemí, kterou nazývají koalici ďábla. Víceméně se jedná o všechny členské země NATO, státy arabské koalice, Rusko, Čínu a Turecko [51].

Z historie útoků analyzovaných v této práci, jsme schopni vytvořit zevrubný profil útočníka. V drtivých případech se jedná o mladé muže muslimy do 30 let, kteří pocházeli nebo byly potomci přistěhovalců ze zemí na středním východě. Buď se radikalizovali na území některého členského státu EU, nebo v minulosti navštívili některou ze zemí, které jsou sužované konfliktem. Tyto informace by měly být spouštěcí podmínky pro bezpečnostní služby jednotlivých států Unie a těmto lidem by měly věnovat zvýšenou pozornost. Komplikovanější je situace u útočníků, pro které se vžil název *lone-wolf*. Nejsou vázání na žádnou velící strukturu, s nikým se o svých plánech nebaví a tak se nedají odhadnout jejich záměry, takto si udržují nízký profil, většinou do doby dokud svůj plán neuskuteční.

Další pozorovatelnou věcí na útocích je zájem útočníku především o primární cíl. I když jsou útoky pečlivě naplánované a z koordinované, nemají žádné záložní plány, dokonce ani plán útěku. Po útěku z Charlie Hebdo, se zdá, že se útočníci rozdělili jen proto, aby mohli

napáchat co největší druhotné škody. Jako by jim nešlo o útěk z Francie, ale o to strhnout na sebe co největší zájem medií. I když mají možnost se vzdát, raději volí mučednickou smrt. Akce probíhají velice rychle a nasazení speciálních sil, často příčinu jen neutralizuje. V obraně proti teroru se tedy jako nejefektivnější možnost jeví, kladení důrazu na predikci možnosti vzniku sebevražedných útoků. Státy evropského společenství by měly vymezit více prostředků na posílení státních bezpečnostních služeb, více se věnovat sledování potencionálních atentátníků a prohloubit komunikaci a předávání informací v mezinárodním prostředí. Od věci by nemusela být ani změna legislativy, která by umožňovala osoby, podezřelé z inklinace k nějaké formě náboženského extrémismu, vyhostit z území evropského společenství.

Současná situace na blízkém východě se nezaujatému pozorovateli může jevit jako patová. Na území Sýrie mezi sebou bojují 3 frakce a každá je podporovaná jinou stranou. Jako jediný možný způsob řešení tohoto konfliktu se jeví, rozsáhlá pozemní akce. Ta ale nebude možná, dokud se alespoň dvě z nich nedomluví na společném postupu. Zároveň se vlády v alianci NATO bojí ztrát svých vojáků, které mívají negativní ohlasy obyvatelstva jejich země a tento fakt se posléze podepisuje na výsledky volebních preferencí.

V souvislosti s válkou se spustila migrační vlna směřující do Evropy. Ta se nyní ocitla před situací, kdy se musí rozhodnout, zda migranty přijmout anebo je ponechat za hranicemi Evropského společenství. Z větší části se zřejmě jedná o umírněné muslimy, kteří se vydali za vidinou lepšího a bezpečnějšího života, než jim poskytovala jejich domovská vlast. Není ale možné zjistit, zda mezi těmito migranty nejsou i ortodoxní muslimové, nebo již radikálové, jejichž úkolem by bylo se připojit po bok svých spolubojovníků v Evropě. Nebezpečí představují i obyčejní muslimové, kteří by se po zkušenosti s novým světem mohli radikalizovat až časem, přímo na území země ve které získají azyl.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo specifikovat jednotlivé bezpečnostní hrozby využívané teroristy k provádění svých útoků. Analyzovat je a na základě zjištění vyhodnotit nejvhodnější přístup dané problematiky. Popřípadě se snažit navrhnout lepší postupy a opatření.

Terorismus z všeobecného hlediska je fenoménem této doby, v současnosti nejvíce zasahuje zásadním způsobem státy evropské unie. Pokusy o útok nebo útoky ke kterým v minulosti došlo, by pro nezúčastněné státy měli být varováním. Zejména pro státy, které se nějakým způsobem účastní zahraničních misí NATO na Blízkém východě.

Operační strategie útočníku se neustále dynamicky vyvíjí, stejně tak metody boje proti terorismu. Bez pochyb lze prohlásit, že boj proti terorismu, nebude nikdy zcela vítězně ukončen. Vždy když se jeden boj skončí, začínají někde další. Nikdy tedy nebude možné vytvořit ideální strategii, která by postihla veškeré hrozby. Vždy bude třeba implementaci bezpečnostních opatření přizpůsobovat aktuálním podmínkám.

V celosvětovém měřítku je důležité zaměřit se na útočníky „*lone-wolves*“, mimo jiné v souvislosti se zneužíváním moderních komunikačních technologií jedinci nebo skupinami, napojenými na teroristické sítě.

Z preventivního hlediska je podstatná schopnost bezpečnostních složek včas získávat, analyzovat a vyhodnocovat informace o záměrech a aktivitách teroristických struktur. Především rychlá výměna informací a prohlubování spolupráce zpravodajských a bezpečnostních složek na vnitřní i mezinárodní úrovni.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] SOKOL, Jan. Člověk a náboženství. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 246 s. ISBN 80-7178-886-4.
- [2] Neuveden. Kniha náboženství - Velké ideje jednoduše vysvětlené. . . , 2016. 352 s.978-80-242-5179-0
- [3] CHMELÍK, Jan.Extremismus. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 245 s. ISBN 978-80-7380-376-6.
- [4] Otakar Mika. Současný terorismus. . . , 2003. 98 s.978-80-7254-409-7
- [5] LUKÁŠ, Luděk.Bezpečnostní technologie, systémy a management I.. 1. vyd. Zlín: VerBuM, 2011. 316 s. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [6] LUKÁŠ, Luděk.Bezpečnostní technologie, systémy a management II.. 1. vyd. Zlín: VerBuM, 2012. 387 s. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [7] HROZBA A RIZIKO V BEZPEČNOSTNÍ TERMINOLOGII. Josef Janošec [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: dspace.upce.cz/bitstream/10195/.../JanošecJ_HrozbaARiziko_2010.pdf
- [8] MAUROIS, André. Dějiny Francie. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1994. 495 s. ISBN 80-7106-098-4.
- [9] GAWRECKÁ, Marie. Středoevropské migrace v 19. století a jejich národnostní a kulturní aspekty. 1. vyd. Opava: Ústav historických věd, Slezská univerzita v Opavě, 2014. 159 s. ISBN 978-80-7510-065-8.
- [10] OPPENHEIMER, David B. Why France needs to collect data on racial identity...in a French way [online]. 2008. <http://scholarship.law.berkeley.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1739&context=facpubs>
- [11] Francie. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/francie/
- [12] Financial and Economic Data Relating to NATO Defence. NATO Public Diplomacy Division [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: www.nato.int/nato_static/assets/pdf/pdf_2010_06/20100610_PR_CP_2010_078.pdf
- [13] LALLEMAND, Nicolas Principi bezpečnostní a obranné strategie Francie [online].

2006. <http://www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/file.php?file=6516>
- [14] Národnosti v ČR od r. 1921. Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/narodnosti_v_cr_od_r_1921
- [15] Social values, Science and Technology. Special Eurobarometer [online]. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_225_report_en.pdf
- [16] Obyvatelstvo podle náboženské víry podle krajů. Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-05-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20534476/pvcr072.pdf/c232c5b3-9e2b-4980-ae64-f8d1ff950c43?version=1.0>
- [17] LIDÉ A SPOLEČNOST. Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551795/17022014.pdf/c533e33c-79c4-4a1b-8494-e45e41c5da18?version=1.0>
- [18] Statistika. Federace židovských obcí v ČR [online]. [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <https://www.fzo.cz/o-nas/statistika/>
- [19] INFORMACEO PROBLEMATICE EXTREMISMU NA ÚZEMÍČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2007. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-problematice-extremismu-2007.aspx>
- [20] Ústava České republiky. Česká národní rada [online]. [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://www.mkc.cz/img/otevrena_skola/ke_stazeni/ustava_cr.pdf
- [21] DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2030 Ministerstvo obrany České republiky [online]. [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/Dlouhodob___v___hled_p_ro_obranu_2030.pdf
- [22] Velitelství vzdušných sil. Ministerstvo obrany České republiky [online]. [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdušnych-sil-86864/>
- [23] Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádekKrizové řízení. ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY MV ČR [online]. [cit. 2016-04-27]. Dostupné z:

[https://www.google.cz/url?](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiC5_Tu1dTMAhX-GJ5oKHbr3BXkQFggfMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fbezpecnost-pdf.aspx&usg=AFQjCNHALz_mL2HBdm57UbNuqLfl5GIr7g&sig2=V7Sv5q4Dh2-amoyRlZTnXg&cad=rja)

[sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiC5_Tu1dTMAhX-GJ5oKHbr3BXkQFggfMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiC5_Tu1dTMAhX-GJ5oKHbr3BXkQFggfMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fbezpecnost-pdf.aspx&usg=AFQjCNHALz_mL2HBdm57UbNuqLfl5GIr7g&sig2=V7Sv5q4Dh2-amoyRlZTnXg&cad=rja)

[%2Fbezpecnost-](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiC5_Tu1dTMAhX-GJ5oKHbr3BXkQFggfMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fbezpecnost-pdf.aspx&usg=AFQjCNHALz_mL2HBdm57UbNuqLfl5GIr7g&sig2=V7Sv5q4Dh2-amoyRlZTnXg&cad=rja)

[pdf.aspx&usg=AFQjCNHALz_mL2HBdm57UbNuqLfl5GIr7g&sig2=V7Sv5q4Dh2-](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiC5_Tu1dTMAhX-GJ5oKHbr3BXkQFggfMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fbezpecnost-pdf.aspx&usg=AFQjCNHALz_mL2HBdm57UbNuqLfl5GIr7g&sig2=V7Sv5q4Dh2-amoyRlZTnXg&cad=rja)

[amoyRlZTnXg&cad=rja](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiC5_Tu1dTMAhX-GJ5oKHbr3BXkQFggfMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fbezpecnost-pdf.aspx&usg=AFQjCNHALz_mL2HBdm57UbNuqLfl5GIr7g&sig2=V7Sv5q4Dh2-amoyRlZTnXg&cad=rja)

- [24] Agreement between The Government of The Kingdom of Sweeden and The Government of The Hong Kong Special Administrve Region of The People's Republica of ChinaThe Government of The Kingdom of Sweden [online]. [cit. 2016-04-27].

Dostupné z:

<http://www.regeringen.se/contentassets/1d419e819c4048e4bab75687b6d6cb3a/avtal-mellan-sverige-och-hongkong>

- [25] OECD Economic SurveysSWEDEN. OECD [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/eco/surveys/Sweden-2015-overview.pdf>

- [26] U.S. Department of StateSweden [online]. 2009.

<http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/2009/127339.htm>

- [27] Tabell tot - SCB. Fodelseland och ursprungsland [online]. [cit. 2016-04-26].

Dostupné z: [https://www.google.cz/url?](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwje7qGl3NTMAhVLG5oKHZ78AXsQFggeMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.scb.se%2Fstatistik%2Fbe%2Fbe0101%2F2011a01b%2Fbe0101_fodelseland_och_ursprungsland.xls&usg=AFQjCNHNLsdd9assvAA3y6zpBu8MHkNaag&sig2=DpB9x-7TkITi_9VTYmBb2Q)

[sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahU-](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwje7qGl3NTMAhVLG5oKHZ78AXsQFggeMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.scb.se%2Fstatistik%2Fbe%2Fbe0101%2F2011a01b%2Fbe0101_fodelseland_och_ursprungsland.xls&usg=AFQjCNHNLsdd9assvAA3y6zpBu8MHkNaag&sig2=DpB9x-7TkITi_9VTYmBb2Q)

[KEwje7qGl3NTMAhVLG5oKHZ78AXsQFggeMAA&url=http%3A%2F](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwje7qGl3NTMAhVLG5oKHZ78AXsQFggeMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.scb.se%2Fstatistik%2Fbe%2Fbe0101%2F2011a01b%2Fbe0101_fodelseland_och_ursprungsland.xls&usg=AFQjCNHNLsdd9assvAA3y6zpBu8MHkNaag&sig2=DpB9x-7TkITi_9VTYmBb2Q)

[%2Fwww.scb.se%2Fstatistik%2Fbe%2Fbe0101%2F2011a01b%2Fbe0101_fodelseland_och_ursprungsland.xls&usg=AFQjCNHNLsdd9assvAA3y6zpBu8MHkNaag&sig2=DpB9x-7TkITi_9VTYmBb2Q](https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwje7qGl3NTMAhVLG5oKHZ78AXsQFggeMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.scb.se%2Fstatistik%2Fbe%2Fbe0101%2F2011a01b%2Fbe0101_fodelseland_och_ursprungsland.xls&usg=AFQjCNHNLsdd9assvAA3y6zpBu8MHkNaag&sig2=DpB9x-7TkITi_9VTYmBb2Q)

- [28] 10 fundamentals of religion in Sweden. Government of Sweden [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: www.sweden.se/society/10-fundamentals-of-religion-in-sweden/

- [29] National strategy for Swedish participation in international peace-support and security-building operations. The Government of Sweden [online]. [cit. 2016-04-26].

Dostupné z: [http://www.government.se/contentassets/fl ee-](http://www.government.se/contentassets/fl ee-edbd51784b4db60c2a2d3fea4738/national-strategy-for-swedish-participation-in-international-peace-support-and-security-building-operations)

[edbd51784b4db60c2a2d3fea4738/national-strategy-for-swedish-participation-in-international-peace-support-and-security-building-operations](http://www.government.se/contentassets/fl ee-edbd51784b4db60c2a2d3fea4738/national-strategy-for-swedish-participation-in-international-peace-support-and-security-building-operations)

- [30] DŮVODY REALIZACE A FORMY TERORISMU. Ing. Pavel FOLTIN, Ph.D.Ing.

- David ŘEHÁK [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: www.obranastrategie.cz/filemanager/files/file.php?file=6291
- [31] Hamburger Morgenpost firebomb: Arson attack on German newspaper that printed Charlie Hebdo cartoons. Adam Withnall [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/hamburger-morgenpost-fire-bomb-arson-attack-on-german-newspaper-that-printed-charlie-hebdo-cartoons-9970536.html>
- [32] Pan Am Flight 103 Fast Facts. CNN Library [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2013/09/26/world/pan-am-flight-103-fast-facts/>
- [33] Zdeněk Vojtíšek. Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí. 1. vyd. : Brno: L. Marek, 2009. 460 s.978-80-87127-21-6.
- [34] Insights Into How Terrorists Develop Biological and Chemical Weapons. Richard Danzig, Marc Sageman, Terrance Leighton, Lloyd Hough, Hidemi Yuki, Rui Kotani and Zachary M. Hosford [online]. [cit. 2016-03-22]. Dostupné z: http://www.cnas.org/files/documents/publications/CNAS_AumShinrikyo_SecondEdition_English.pdf
- [35] Shootings in Toulouse and Montauban: What we know. BBC News collective [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17428860>
- [36] Three soldiers shot in France. Kim Willsher [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/mar/15/three-soldiers-shot-dead-france>
- [37] Who was French gunman Mohammed Merah?. SMITH-SPARK, Laura [online]. . Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2012/03/21/world/europe/france-shooting-suspect-profile/#>
- [38] Mohhamed Merah, face of the new terrorism. CODY, Edward [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/world/europe/mohammed-merah-face-of-the-new-terrorism/2012/03/22/gIQA2kL4TS_story.html
- [39] As it happened: Charlie Hebdo attack. BBC News collective [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/live/world-europe-30710777>
- [40] K řízení útoku na redakci Charlie Hebdo se přihlásila jemenská Al-Káida. ČTK [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a->

stredni-vychod/358376-k-rizeni-utoku-na-redakci-charlie-hebdo-se-prihlasila-jemenska-al-kaida.html

- [41] Paris terror attack: Everything we know on Saturday afternoon. STEAFEL, Eleanor [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11995246/Paris-shooting-What-we-know-so-far.html>
- [42] Paris attacks: What happened on the night. BBC News collective [online]. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>
- [43] Paris attacks kill more than 120 people – as it happened. PHIPPS, Claire [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/live/2015/nov/13/shootings-reported-in-eastern-paris-live>
- [44] 'France is at war,' President Francois Hollande says after ISIS attack. MULLEN, Jethro [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2015/11/16/world/paris-attacks/>
- [45] Stockholm Hit by Blasts After E-Mail Warning. Christina Anderson and John F. Burns [online]. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2010/12/12/world/europe/12sweden.html?_r=1&hp
- [46] Stockholm suicide bomber: Taimour Abdulwahab al-Abdaly profile. PAIGE, Jonathan [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2010/dec/12/stockholm-suicide-bomber-profile>
- [47] Explosions in Stockholm believed to be failed terrorist attack. NYBERG, Per [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2010/WORLD/europe/12/11/sweden.explosion/index.html?hpt=T1>
- [48] [online]. .
- [49] V Česku roste počet incidentů z nenávisti proti muslimům. ČTK [online]. [cit. 2016-05-05]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/381708-v-cesku-roste-pocet-incidentu-z-nenavisti-proti-muslimum.html>
- [50] K muslimským uprchlíkům se chováme jako ke zločincům. Jaroslav Fiala [online]. . Dostupné z: <http://a2larm.cz/2015/09/k-muslimskym-uprchlikum-se-chovame-jako-ke-zlocincum/>

- [51] Islámský stát zařadil Česko mezi úhlavní nepřátele v koalici ďáblů. ČTK [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/387439-islamsky-stat-zaradil-cesko-mezi-uhlavni-nepratele-v-koalici-dablu.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

IRA	Irská republikánská armáda
ETA	Euskadi Ta Askatasuna (Basque Country and Freedom)
OSN	Organizace spojených národů
NATO	North Atlantic Treaty Organization
ESBP	European Society of Biochemical Pharmacology
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
AČR	Armáda České republiky
BIS	Bezpečnostní informační služba
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VZ	Vojenské zpravodajství
ČR	Česká republika
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
RAID	Research, Assistance, Intervention, Deterrence
GIGN	National Gendarmerie Intervention Group
SAPO	Säkerhetspolisen (The Swedish Security Service)
NRK	Norsk rikskringkasting
PMR	Personal Mobile Radio
ISAF	International Security Assistance Force

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Etnické složení obyvatelstva Francie.....	24
Obr. 2: Složení obyvatelstva Francie podle vyznání.....	25
Obr. 3: Rozdělení forem terorismu.....	40

SEZNAM TABULEK

SEZNAM PŘÍLOH

